



# התכנית המחפכנית של הגאון מזילנא לסיים ולדעת ש"ס בשלוש וחצי שנים

חשוב! מתחילים מסכת ברכות ביום שני, ראש חודש חשוון תשפ"ד!

דבר המערכת

מאמר פתיחה

שו"ת המקושר

מאמרי חזק

ראיונות עם מג"ש

מכתבים למערכת

עיוני הש"ס

קו 'תרי דף'

כתבות וראיונות



לרפואה שלימה במהרה לילד Harry aaron ben yosef ארי אהרון בן יוסף הי"ו

## קו 'תרי דף'

077.970.970.2 או \*4579

שמיעת שיעורים נפלאים לפי סדר הלימוד של 'תרי דף' מפי מגידי שיעורים בעלי מתקן שפתיים. הקו כולל שיעורים גם בחצי שעה.

## מבחן יומי 'תרי דף'

מבחן יומי על הלימוד היומי, מתקיים בכל יום במפעל 'שיבה על קברו' בעמדות נדרים פלוס או בטלפון 03.3080.222

## סיכומי 'תרי דף'

סיכומים בהירים ומתומצתים על ההספק בתכנית 'תרי דף' ניתן לקבל במייל b0527692282@gmail.com

## פתיחת שיעורי 'תרי דף'

מפעל ממלכת הש"ס 'תרי דף' נותן סיוע בפתיחת שיעורים יומיים של 'תרי דף' בכל אזור בארץ, ובחלוקת חוברות עזר, בטלפון 0548422596 או במייל a0548422596@gmail.com

## שותפות אמת

תפעול המפעל והפצתו בכל העולם כרוך בהרבה משאבים, אם הנך מעוניין להיות שותף אמת צור קשר בטלפון 054.8422596 או במייל a0548422596@gmail.com

© כל הזכויות שמורות

עריכה לשונית, עיצוב ועימוד אוצראות 0527691872 | צילומים שוקי לרר וברוך יערי

לימוד ה'תרי דף' מוקדש  
להצלחת חורי היקרים

אבי מזרי דבי מאיר בן מרים הי"ו ואמי מזדתי שלוח בת רחל תחי'  
אשר תומכים מעודדים ומסייעים בכל דבר - כל ששלי שלהם הוא



ברכה גדולה שמזרה לדעייתי היקרה  
מרת מרגלית טובה תחי'

אשר מוסדת נפשה למען זיכוי הרבים

יה"ד שנזכה יחד לנחת ולגדל את כל צאצאינו לתורה יראת שמים ומדות טובות



תודות גדולות לכל ידידי אמת שתומכים ומפיצים ועוזרים  
לחולל את מהפכת ה'תרי דף' ואני יכול למנותם כי רבים הם  
כל אחד יתברך מפי עליון בכפל כפליים בכל הברכות שבתורה

# כי אורך ימים ושנות חיים יוסיפו לך



אין בפי מילים להודות אחר קידה

למוזי ורבי חינוקא גאון ישראל

הצדיק רבי שלמה יהודה שליט"א

אשר זכיתי שכמה שנים מקרבני כאב אל בן ותומך בי בכל זמן ובכל עת

ובזכותו כל מפעל ה' תרי דף' קם ותפס תאוצה

ואלפים לומדים במסלול זה בכל העולם

יה"ר שיזכה להמשיך הלאה להנהיג אותנו בבריאות שמחה וכבוד

שנזכה יחד עם מורינו ורבינו לקבל פני משיח בב"א



## דבר המערכת

הנה שוב באה לה ההזדמנות הנדירה, והננו באים אליך בקריאה של חיבה, להצטרף לתכנית של מפעל ממלכת הש"ס 'תרי דף', ולהימנות על אלפי הלומדים שמתחילים את המחזור החדש של לימוד שני דפי גמרא ביום. וכך בעז"ה לאחר שלוש וחצי שנים, תזכה להגשים את חלומך שמכבר הימים משחר נעורך, ולסיים את הש"ס האישי שלך!

### למי מיועדת התכנית?

התכנית מיועדת לכלל עם ישראל. אברכים, בחורי ישיבות, ובעלי בתים. וכן גם לאלו שלמדו כבר דף היומי וסיימו את הש"ס בשבע שנים, כעת יש להם הזדמנות לחזור ולסיים את הש"ס פעם נוספת בשלוש וחצי שנים.

### מתי מתחיל המחזור החדש?

בעז"ה מתחילים את המחזור החדש בלימוד מסכת ברכות ביום שני א' חשון תשפ"ד.

### מה יש בחוברת?

בחוברת זו אנחנו מציגים:

א. תכנית מסודרת לפי ימים ותאריכים, של כל הספקי הלימוד מידי יום ביומו במשך שלוש וחצי שנים עד לסיום הש"ס שלך.

ב. דברי רבותינו מאורי הדורות ז"ל, ודברי מרנן ורבנן שליט"א, במעלת ושבח תכנית 'תרי דף'. ומאמרי חיזוק ממגידי שיעור בתכנית 'תרי דף'.

ג. ראיונות עם רבנים ומגידי שיעור ולומדים, אשר כבר סיימו את המחזור הראשון ומספרים על חוויתם האישית בלימוד היומיומי והסיפוק הגדול בסיום המחזור.

ד. שו"ת למעשה עם הוגי התכנית 'תרי דף' בכדי שכל השאלות הקשורות לתכנית תהיו פתורות. ועוד.

## מה הם היתרונות של תכנית 'תרי דף'?

לתכנית 'תרי דף' ישנם מספר יתרונות:

הניסיון מוכיח שמי שעומד בהספק היומי בלימוד 'תרי דף', ומסיים מסכת אחר מסכת, הוא עומד ורואה את כמות הדפים שלמד ומבין כמה ידע הוא רכש לעצמי, מיד הוא מתמלא סיפוק ושמחה עד לשמים, ואין לו אפשרות אחרת מלבד השלמת התכנית במילואה. וכבר אמרו הקדמונים 'אם אין הספק בש"ס אין סיפוק בלימוד'!

כמו"כ מי שלומד את ה'תרי דף' ומסיים מסכת אחרי מסכת בזמן מהיר, יש לו יכולת טובה יותר לחבר בין סוגיות ולחדש חידושים בתורה, שהרי הוא רואה את הכול בפרספקטיבה רחבה יותר, וכל הלימוד נהיה כמקשה אחת.

וזאת מלבד מה שהוא רואה סייעתא דשמיא גדולה למעלה מדרך הטבע.

אחת המעלות הגדולות שאתה לומד את התרי דף אתה מספיק הרבה בנוסף, כשאתה לומד הרבה, הראש שלך מתרגל להגיד סברות של גמרות וראשונים.

## מה הם הדברים החשובים לדעת בכדי שיהיה אפשר להשלים את התכנית ולצאת בסופו של מחזור עם ש"ס ביד?

מהנסיון של המחזור הקודם נוכחנו לדעת, כי ישנם כמה דברים שצריכים לתת עליהם את הדעת, ובעז"ה כשנדעם וניישמם נוכל להשלים את התכנית ולסיים את הש"ס כולו:

א. 'לא בשמים היא'. תדע שלסיים את הש"ס זה לא בשמים. הרבה גמרות כבר למדת ואינם אלא חזרה בשבילך. חלק גדול מהגמרות הם מסכתות קלות, ומלבד האגדות הרבות הפזורות בש"ס.

ב. החלטה אמיצה. תאמין בעצמך שאתה יכול... תציב מטרה ויעדים בחיים שלך תממש רק חלק קטן מהכוחות האדירים והפוטנציאל שטמונים בך! תקבל על עצמך שאתה נצמד לתכנית שאלפים לומדים במסלול זה וזה עצמו יצור לך מחייב שלא תוכל להרשות לעצמך לפספס אף יום ולצבור חובות בלימוד התרי דף. תחליט שאתה לא הולך לישון עד שאתה לומד את ההספק היומי של התרי דף. עם קבלה כזאת ורצון חזק שאני לומד כל יום ויהי מה.... כשאתה תתחיל, אתה תראה את המתיקות של עול התורה ולא תרצה להפסיק עם זה, זה פשוט ממכר!

ג. מרנין את הלב לראות יהודים שיכורים ולא מיין, לא אוכלים ולא ישנים עד שהם גומרים את ההספק היומי. כה לחי!

ד. לא לצבור 'חובות'. צבירת חובות של הספקים הוא אחד הדברים המפריעים בהשלמת התכנית. לכן חשוב מאד לשים על נפשו להתגבר כארי לא לפספס שום יום ולצבור חובות של הספקים ישנים, ובפרט צריך לחזק ולהתחזק בימי שישי שבת וחגים ושאר יומי דפגרא, שבקצת שימת לב ניתן להשלים בהם את ההספק ולהצליח בהשלמת התכנית.

ובאותה נשימה נאמר, שגם אם פספסת ולא למדת יום או יומיים וצברת חובות, אל תתיאש חס וחלילה.

ההמלצה הכללית היא, להמשיך את ההספק היומי כמו בתכנית, ובמקביל תרשום לעצמך את החובות ותשלימם במשך הזמן בזמנים הפנויים שלך שבודאי תמצא אותם.

ה. 'או חברותא או מיתותא'. קביעת חברותא או השתתפות קבועה בשיעור יומי של 'תרי דף', היא עצה נפלאה ליצירת מחייב ללימוד קבוע ואיכותי, וכמו שכבר אמרו חז"ל (ברכות סג:) 'שאין התורה נקנית אלא בחבורה'.

ו. 'למען יעמדו ימים רבים'. מלבד עצם לימוד הש"ס שערכו גדול מאד, כולנו גם רוצים לדעת הש"ס. אך כשלומדים בהספק מהיר, קשה מאד לפנות זמן גם לחזרות. לכן נציע כאן עצה נפלאה, הלוא היא שיטת הסיכומים של החזו"א, כל יום אחרי הלימוד יש לסכם את תמצית ומסקנת הסוגיא בגמרא בכתב ממש בקצרה, ובכל מקום שהולך יכול בשתיים שלוש דקות לחזור דרך הסיכומים, וכך כל יום לחזור על הלימוד של אתמול. כמו"כ בסוף כל שבוע, ובסוף כל מסכת, יחזור על הלימוד שלמד וישאר לו קנין נצח הלימוד שלמד. וראה בזה בספר (מעשה איש ח"ד). הלימוד אמור לערוך כשעה וחצי ביום, והסיכום כחצי שעה אחרי הלימוד. ישנם גם סיכומים מוכנים שהוציאו ת"ח שעוזרים מאד. סיכומים בהירים ומתמצתים על ההספק בתכנית 'תרי דף' ניתן לקבל במייל [b0527692282@gmail.com](mailto:b0527692282@gmail.com)

ז. 'אין יאוש בעולם'. דבר אחרון ועיקרי, גם כשמגיעים לסוגיות קצת קשות, לא להכנס ללחץ ולהתיאש ח"ו. אלא ההפך ללמוד בשמחה גדולה וברוגע, מתוך תפילה לה', ובידיעה שזכית להיות מהעידית שבעידית שעושים את הדבר האמיתי לכבודו של ה' יתברך. ובפרט בזמנינו שאכשר דרי וישנם הרבה ספרי עזר המועילים גם בהבנת הסוגיות הקשות. ברגע של יאוש תיזכר בסיום הש"ס שלך, איך תקפוץ שם משמחה. תזכור שאתה הולך להגיד את המילים הכי מתוקות בעולם 'הדרן עלך על כל הש"ס!!! אל תתייאש כדי שאחר כך לא תתחרט שתראה את כולם מסיימים.

**בהצלחה מרובה - 'בשם ה' נעשה ונצליח'.**

**מערכת מפעל ממלכת הש"ס 'תרי דף'**



# מאמר פתיחה

הרב עמרם יואל סואטס שליט"א  
יו"ר ומייסד מפעל ממלכת הש"ס 'תרי דף'



## תכנית 'תרי דף'

לפני שלש שנים, בחודש טבת תש"פ, נפל דבר בישראל.

בשקט בשקט, מתחת לפני השטח, בעיתוי מושלם התחילה יוזמה חדשה לצבור תאוצה:

התכנית של מפעל ממלכת הש"ס 'תרי דף' - לימוד קבוע של שני דפי גמרא ביום.

רבים מלומדי ה'דף היומי' הרגישו שהם צריכים משהו מעבר לדף אחד ליום, משהו שיעזור להם לחזור על כל הש"ס במהירות. שלא יצטרכו לחכות שבע וחצי שנים בשביל לראות את פרי עמלם. למה ללמוד רק דף אחד ליום? אם אפשר שני דפים!

בתכנית זו אנחנו מתכוונים גם להגשים את הרצון והשאיפה 'לסיים את הש"ס', שנמצאת ובושרת בלב כל יהודי צעירים ומבוגרים כאחד. שאיפה שלצערנו נמוגה ונעלמה מהרבה מאוד יהודים, רק בגלל שהיה נראה בעיניהם שלימוד דף אחד ביום הוא מסע ארוך ומפרך של שבע שנים, בהתאם לאוירה שבדורנו 'הכול, מהר ועכשיו'!

## ברכת גדולי ישראל

פניתי לגדולי ישראל לעצה ולברכה, ולא האמנתי. הרעיון התקבל אצל גדולי ישראל בשמחה גדולה. העידוד והדחיפה היו חד משמעיים: לכו על הרעיון, בכל הכח! ובסייעתא דשמיא מופלאה נזדמנו לי גם מקורות מגדולי הדורות ששיבחו ועודדו את התכנית, ודי לנו בדברי הנועם אלימלך, שללמוד כל יום שני דפי גמרא הוא חשוב להקב"ה יותר מהמתענה יום שלם.

## מעמד ההכרזה

מעמד ההכרזה על תכנית 'תרי דף', התקיים בבנייני האומה בירושלים, במעמד מרנן ורבנן שליט"א באירוע לזכרו של מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, ובראשם מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל. במעמד חלקנו לאלפים המשתתפים חוברת עם פרטי התכנית 'תרי דף', ומראה מרהיב ונדיר נרשם בעת מרן הגר"ח קנייבסקי אחז את החוברת במשך זמן של חצי שעה, בעוברו עמוד אחר עמוד תוך השתהות בסדר הדפים הנכללים בכל מסכת ומסכת. ויהי הדבר לפלא כיצד מרן לומד את כל הש"ס בהרהור במשך חצי שעה. וכך העיד בעצמו, ששאלוהו 'כמה זמן לוקח לעבור על כל הש"ס בהרהור?' והשיב 'כחצי שעה'!!

## המחזור הראשון

כמו אש בשדה קוצים התפשטה השמועה על היוזמה החדשה. ואכן, ביום ח' טבת תש"פ, היום שבו התחילו מאות אלפי יהודים את הש"ס במסגרת ה'דף היומי', התחילו למעלה מעשר אלף איש משתתפים את לימוד הש"ס במסלול כפול של 'תרי דף', בכמאה וחמישים מוקדי שיעורים ברחבי הארץ והעולם, או בשמיעת השיעורים באמצעות קו 'תרי דף'.

לא חלמתי שתהיה כזאת ההיענות לתכנית. אבל כן, כעת בתחילת שנת תשפ"ד, שלש שנים וחצי לאחר

מכן, רבבות עמלי תורה עומדים נרגשים ושמחים ומסיימים את הש"ס האישי שלהם. השמחה פורצת גבולות. אנשים אמרו לי שלא היתה להם כזאת שנה שמחה בחייהם. הם פשוט מרגישים שהגיעו לפסגת האושר.

הם הוכיחו לעצמם, ולעולם כולו, שאפשר לעשות את הבלתי יאמן: ללמוד את הש"ס בעקביות, בקצב של שני דפים ליום. בהבנה בהירה, והשגת מושגים חדשים ועוצמתיים של ידיעת התורה!

## מעצימים את המהפכה

עכשיו הזמן להעצים את המהפכה! לדאוג שלא ישאר אדם אחד שלא יצטרף לתכנית הגדולה הזו! הש"ס יכול להיכנס לראשך, ולשנות לך את כל החיים – אם רק תחליט להשקיע בעקביות את ההשקעה הקטנה היומית שלך!

בוא, הצטרף אלינו, ותזכה בעז"ה להגשים את חלומך ולסיים את הש"ס!!!

## איך עושים את זה?

שאיפת חייו של כל יהודי הוא לסיים ולדעת את כל הש"ס. ושאלת המיליון דולר איך עושים את זה? אני רוצה להחדיר דבר אחד! לשנות את התפיסה של האנשים, ולומר להם: שלסיים ש"ס זה משימה אפשרית לכל אחד, לא רק לתלמידי חכמים.

אני רוצה להציע עסקה לכל עם ישראל, עסקה בטוחה, שכל אחד שיצטרף אליה אני מבטיח לו שהיא תשנה לו את החיים. עסקה שתטעם בה כל יום הרגשת גן עדן בעולם הזה.

צריך לדעת יסוד גדול, שיש בתוכנו כוחות שאנחנו לא יודעים כלל על קיומם. יסוד זה חייב להיות אבן דרך בבניית אישיות הרוחנית והגשמית של כל שואף ומבקש, אם לא נציב לעצמינו יעדים, אם לא נכנס למחויבות, ננצל רק חלק קטן מהפוטנציאל האלוקי העצום שטמון בנו.

לפני 60 שנה, לסיים את כל הש"ס זה היה בגדר חלום. אך עם השנים החלום הפך למציאות, ומאות אלפים מסיימים את הש"ס כל שבע שנים. ואיך זה קרה? כשנתבונן נראה ש'כח המחייב' הוא סוד ההצלחה. גדולי הדור גדלו כתוצאה מהתחייבויות עצומות של הספקים לימודיים שעשו לעצמם. התחייבות של שעות של עמל בתורה זו היא הדרך לגלות את הכוחות הענקיים שטמונים בנו, נציב מטרה ליעדים וכך נגיע!

העסקה מתאימה לכל מי שבוער בקרבו לסיים ולדעת ש"ס. עשר אלף יהודים כבר עושים זאת ומוכיחים בשטח שזה עובד. העסקה שווה מיליונים, ומי שלא חוטף את העסקה הזאת פשוט מפסיד. תוך שלוש וחצי שנים אתה תרקוד בסיום הש"ס שלך!

העסקה שאני מציע לך היא, להשקיע עוד קצת, ולסיים את הש"ס בשלוש וחצי שנים, במקום שבע שנים ארוכות ומפרכות. בלימוד שני דפי גמרא ביום אתה מסיים את כל הש"ס בחצי מהזמן. היום אנשים אוהבים הכול מהר ועכשיו, והנה לך תכנית אדירה שתגשים את הרצון שבוער בך!

המציאות בשטח הוכיחה שמי שרק מתחיל עם הרעיון לא רוצה להפסיק. אנשים אמרו לי טוב... נתחיל ברכות בשבת ניפול....זוה פשוט לא קרה הם התחילו ללמוד ופשוט לא יכלו להפסיק עם התענוג הזה הם למדו גם את מסכת עירובין ועכשיו הם עומדים לסיים סדר מועד, אפי' בתקופה הקשה בקורונה בהספק כפול.

למה? איך הם עשו את זה? תשובה אחת כי זה פשוט ממכר!!!

אם אתה חדור מטרה לסיים ש"ס ורצון חזק ויש לך מחייב, אתה מתמכר לזה ולא יכול להפסיק!

תזכור, שזה ישנה לך את החיים, אתה מרגיש אחרי הלימוד היומי של 'תרי דף' האדם הכי מאושר עלי אדמות. אתה הולך לישון בלילה יותר רגוע. האוירה בבית משתנה. אתה חווה את הסיימי מסכתות יחסית מהר. הילדים מתרגשים מכל סיום שהאבא עושה, וזה מחדיר בהם אהבת תורה שתשפיע עליהם לכל החיים. הילד שלי בן ה-3 כל הזמן שואל אותי 'אבא מתי אתה עושה עוד סיום'? כך נהיתה האוירה בבית. זה לא שאתה לומד 'תרי דף' ליום, אלא היום שלך נהיה 'תרי דף'. זה נהיה מחויבות כמו שלש תפילות ביום, אתה קם עם זה בבוקר והולך לישון עם זה.

למי שזה היה עד היום חלום, עכשיו זה כבר לא חלום זה בידיים שלך! אל תפספס את הזדמנות חייר! עד עכשיו לא הייתה תכנית מסודרת לדבר הגדול הזה, היום יש תכנית מסודרת יחד עם אלפי לומדים, יש גמרות מבוארות, יש שיעורים ויש חברות...

## מתאים גם לעמלים לפרנסתם

גם יהודי שעובד לפרנסתו, אני פונה אליו ואומר לו: גם אתה יכול להצטרף ללגיונו של מלך. אלפי יהודים שלומדים 'תרי דף' עמלים גם לפרנסתם. אתה כבר קובע עתים לתורה, רק תשקיע עוד קצת ותטעם מהתענוג הגדול הזה של מתיקות התורה! וכבר אמרו הקדמונים שאם אין הספק בלימוד אין סיפוק.

## מצוה לפרסם

וצריך לדעת את דברי החזו"א שמצוה לפרסם את מה שכתב הגר"ח מואלוזין (כתר ראש), שגם אם יהודי עבר את העבירה הכי חמורה בתורה בפשיעה, אם הוא לומד תורה אין לו לדאוג כלל וכלל!

## יותר אבל שוה

האמת ניתנת להיאמר, ששווה לותר על קצת תענוגי העולם הזה, ולסיים ולדעת את כל הש"ס. שהרי איך אפשר להגיע לגיל מבוגר ולא לסיים את הש"ס אפילו פעם אחת, זה לא יתכן!!! לעבור את העולם הזה עם כל היסורים שיש בו, וגם לא לסיים את הש"ס?!

כתוב במדרש על הפסוק "כי קרוב אליך הדבר מאד", שאדם יכול לבחור שכל היסורים שיהיו לו יהיו בלימוד התורה, וכך שאר היסורים שהיו אמורים להיות לו מתבטלים. אשרי מי שהיסורים שלו זה מתי ואיך אני יספיק את התרי דף.

גם בתקופת מגפת ה'קורונה' אנשים התרוממו והתרגלו ללמוד במסירות נפש, גם כשהיו חולים וחלשים, וגם כשהיה רעש בבית. וכשלא היה אפשר ללמוד בקבוצה, למדו דרך קו הטלפון וכיוצא בזה. וברוך ה' אף שיעור של 'תרי דף' לא התבטל.

## כולנו יכולים

האדם הכי מסכן בעולם, זה מי שחושב שאינו יכול לסיים את הש"ס! ועל כך יעיד המעשה הבא: סיפר לי יהודי מבלגיה, שבחיים הוא לא סיים מסכת אפילו אחת קטנה, וכשראה את תכנית 'תרי דף' הוא מיד הצטרף. וכשסיים את כל סדר מועד - 794 דף, הוא לא האמין. ובכל סיום מסכת, אשתו עושה לו תמונה עם מסגרת שרשום בה בגדול את השם של אותה המסכת.

## הדבר הכי מתוק בעולם

נגמרו המשחקים, בואו ותטעם את הדבר הכי מתוק בעולם. אני באמת מתקשה להכיל ולכתוב, את האושר שהאנשים מספרים לי איך תכנית זו הפכה את חייהם.

מי שלא חושב קדימה הולך אחורה. וכבר כתב רש"י, שהבטיח הקדוש ברוך הוא, שברגע שקיבלתם על עצמיכם את התורה, מכאן ואילך יערב לכם!

**בהצלחה!**

# מכתב אישי

הרב עמרם יואל סואטס שליט"א

**הגעתי לגיל 25. וכשראיתי שאין בידי מכל הש"ס רק כמה מסכתות, הפנמתי - כי אם לא אזיז את עצמי לאיזה שהוא כיוון ברצינות, לא ירחק הזמן ועל קברי יוכלו לכתוב באותיות גדולות 'פה נטמן בעל החלומות'. אז החלטתי...**

אם מישהו היה מגיע אלי לפני שלוש וחצי שנים, ואומר לי: שבעוד שלוש וחצי שנים אני ירקוד בסיום כל הש"ס שלי. הייתי מסתכל עליו כמי שנפל מהירח על הצד הלא נכון. אבל, העובדות הם עובדות, בסיעתא דשמיא זה קרה, ואם אני יכול, גם אתה יכול!

**תפסיקו לעשות טובות - 'מוחל טויבעס'. אתה לא צריך ללמוד, לא עבור אשתך ולא עבור חמותך. לא עבור הראש ישיבה ולא עבור הראש כולל. לא עבור הבנים ולא עבור החתנים שלך. אתה חייב ללמוד עבור עצמך! עבור הפרויקט האישי שלך!**

תרשה לי להציע לך את תכנית 'תרי דף' כפרויקט האישי שלך. את זה אתה הולך לדעת, ובזה אתה תשקיע את כל הכוחות שלך, את כל המרץ שלך וכל האמביציות שיש לך. אנשים כמוך עשו את זה!



אל תגיד אני לא יכול. פרויקט זה פרויקט, וצריך לקחת אותו ברצינות עם סדר ותכנון מוקדם. לחשוב מתי אני אלמד, כמה זמן זה יקח לי בשיעור פרונטלי, עם חברותא, או בקו הטלפון של 'תרי דף' [ישנם גם שיעורים של חצי שעה - הכל אפשרי].

תנסה! והקב"ה ישפיע עליך סיעתא דשמיא, ואתה תראה את זה בבירור. מניסיון!

זה לא אומר, שאתה צריך לפרוש מכל לימודי הכולל, ולהתחיל לגרוס ש"ס על הסדר. אבל זה כן אומר, שעליך לבחור בתכנית מסודרת מחוץ לסדרים הקבועים שלך, וכך תזכה להספיק לעבור לפחות פעם אחת בחיים על ש"ס מתחילתו ועד סופו. זכור! אם לא תזיז את עצמך, אף אחד לא יזיז אותך לשם.

אני באופן אישי, הגעתי להחלטה שלמען ידיעת הש"ס, עדיף לי לעמול ולהזיע ולוותר על המון תענוגים, כך גם חסכתי את טרדות העולם ויכולתי לישון טוב בלילה. הלימוד היומי בתכנית 'תרי דף' נותן לך ביטחון. אתה מרגיש בטוח, כיף לך ללכת לישון. זה הפתרון הפסיכולוגי הכי טוב שהכרתי לכל הבעיות הגופניות והנפשיות.

גם אם פספסת יום או יומיים, אל לך לדאוג כלל. תסמן לך בחוברת מה לא למדת, ותשלים בהזדמנות [אל תנסה להשלים מיד].

ביהדות אין הכל או כלום. הרעיון הוא להתחיל גם באמצע מסלול!

לא משנה סוג הגמרא בה תלמד, תקח איזה שאתה מעדיף: גמרא רגילה, 'שוטנשטין', 'ושננתם', 'שפה ברורה'. ותתחיל ללמוד ברצינות. [הגר"ח קניבסקי זצוק"ל פסק, שאין פחיתות עמל התורה בלימוד עם גמרות מבוארות, יש הרבה מה לעמול גם עם גמרות אלו].

שעה וחצי תלמד 2 דף, וחצי שעה נוספת תשקיע על הסיכומים. תחזור על הסיכומים לפחות 4 פעמים. ומובא בספרים שחזרה בעל פה [מומלץ לחברותא] הוא שווה ערך לחזרה 4 פעמים!  
'עלה והצלח'.

אל תפספס את הרכבת! ר"ח חשוון תשפ"ד מתחילים מסכת ברכות...

# שז"ת המקוצר

## מתי מתחיל המחזור החדש של תרי דף?

ביום שני ראש חודש חשון תשפ"ד, מתחילים המוני בית ישראל את המחזור החדש בלימוד תרי דף ליום ומסיימים את כל הש"ס בחצי מהזמן שלוש וחצי שנים.

## מהו סדר הלימוד בתוכנית?

הלימוד הינו בקצב של 2 דף אחד ליום, שבעה ימים בשבוע.

## כמה זמן נמשך מחזור הלימוד?

כשלוש וחצי שנים.

## מה צורת הלימוד המועדפת?

הצורה המועדפת הוא כמו שליבו חפץ, כל אחד בזמן המתאים לו, עם חברותא, בשיעור, לבד או בהאזנה לשיעור מוקלט ב'קו השיעורים' של תרי דף תוך כדי נסיעה 'טעמו וראו כי טוב'.

## כיצד אוכל לדעת היכן יש שיעור באזור מגורי?

בקו טלפון יעודי של 'ממלכת הש"ס תרי דף', במספר 4579\* או 077-970-970-2

## **האם אוכל לפתוח שיעור חדש באזור מגורי?**

בודאי! מערכת יתרי דף' מינתה פעילים שעומדים מוכנים ומזומנים לסייע לכל מי שרוצה לפתוח שיעור חדש באזור מגוריו. אם הנך רוצה למסור שיעור, או שאתה מחפש מגיד שיעור לאזור מגוריך, התקשר כעת למספר

0548-422-596

## **אני נוסע הרבה בדרכים, האם ישנם שיעורים המתאימים ללימוד ראשוני או לחזרה?**

כן, ישנם מגוון שיעורים ממגידי שיעור מובחרים, שיכולים להתאים גם לדרך של 20 דקות. התקשר כעת למספר 4579\* או 077-970-970-2 ותבחר את השיעור שלך.

# מאמרי חיזוק

הרה"ג שלום פינקוס שליט"א  
מגיד שיעור בתרי דף



## חוסר אינטליגנציה

אני רוצה לספר סיפור שהיה עם אבי הגאון ר' שמשון דוד פינקוס זצוק"ל. פעם בתקופה שהיה מלמד בישיבת אופקים הוא ישב בבית המדרש ולמד, והוא שמע מאחוריו שני בחורים מדברים. בתוך שיחתם בחור אחד הזכיר את הר האוורסט, הבחור השני שאל מה זה האוורסט. ההוא אמר לו מה אתה לא יודע מה זה האוורסט?! איזה חוסר אינטליגנציה! אבא שמע את זה, קם וניגש לאותו בחור ושאל אותו, תגיד לי אתה יודע האם יש פיגול בחצי מתיר? הבחור בהה בו כלא מבין מה זה בכלל, מיד אמר אבא, מה אתה לא יודע מה זה פיגול בחצי מתיר?!

עומק העניין דהתורה היא החיים שלנו והיא העולם שלנו, וכמו שבעולם החולין לא לדעת מושגים בסיסיים זו בושה, אותו דבר צריך להיות שנרגיש כלפי התורה שזו בושה לא לדעת מושגים בסיסיים, [ומי שמכיר את שיחותיו של אבא יודע שאבא תמיד העביר מסר שהשאיפה צריכה להיות שנרגיש כך רק בעולם התורה ולא בעולם החולין].

ולענייננו כאשר לומדים ש"ס בשלש וחצי שנים, אמנם ודאי שאין זה לימוד לעומק ובודאי שלימוד לעומק זה עיקר הלימוד, אבל יש פה עניין שלפחות לא נהיה עמי הארצות במושגים בסיסיים בתורה שהרי זה ממש

חוסר אינטליגנציה לא לדעת.

## זה לא מסקרן אתכם?!

שמעתי מגיסי הרב ישראל שרון, ששמע מהרב ויסנשטרן, שלמד בישיבת מיר אצל ר' חיים שמואלביץ, שפעם הבחורים דברו עם ר' חיים על ענין ההספק, האם צריך להספיק וכמה צריך להספיק. אמר להם ר' חיים אני לא מבין אתכם מה יש לדון בזה, יש פה ספר של מאה עמודים לא מסקרן אתכם מה כתוב בו?! והדברים נפלאים, שהרי אם התורה היא חיינו, אז כמו שספר חולין שנוגע לחיים שלנו זה מסקרן ומרתק, כך אמור לסקרן המושגים והדברים שכתובים במסכת. ואפילו אם לא מרגישים כך, אפשר ליצור את זה, משום שהטבע הוא שאדם יכול לייצר לעצמו תחומי התעניינות, ואם אדם מכניס את עצמו לידיעת התורה אז ממילא מעניין אותו עוד ועוד לדעת מה כתוב במסכת הזאת ובדף הזה, וכל דבר חדש מסקרן אותו ומרתק אותו.

## תכנית 'תרי דף' יכולה לשנות את החיים

הרי ידועים דברי האחרונים שבשונה מכל המצוות שלא ליהנות נתנו, לימוד התורה הוא בדוקא ע"י הנאה. וכמו שאנו רואים שבברכת התורה אנו מזכירים "והערב נא" מוכח מזה להדיא שעריבות התורה היא חלק בלתי נפרד ממצות לימוד תורה. וברור שבלי סיפוק והנאה לא מתרכזים טוב ולא מבינים טוב וזה מביא למשברים וכו' וכו', וכמו דאיתא בגמ' דאדם למד במה שלבו חפץ.

והענין הזה מדבר עליו רבות מרן ראש הישיבה ר' גרשון אדלשטיין שצריך ללמוד לפי טבעו. שהרי לא כולם שווים וכל אחד מקבל את הגישמאק והסיפוק מתכנית לימוד מסוימת, ומחלוקת אופן הלימוד ביום בצורה מסוימת.

ויש הרבה אנשים שלפי טבעם הלימוד של התרי דף יכול להפוך להם את החיים ולתת להם טעם גם

בשאר לימודם במשך היום. ובנוסף, זה יכול להפוך אותם לבני אדם שמחים ומאושרים. ונזכיר בקיצור חלק מהסיבות, שמקבלים מבט רחב על דברי הגמ', וכן שמסיימים מסכת בזמן קצר, ומסיימים ש"ס בזמן קצר, ומקבלים המון מושגים ודברים חדשים כמעט כל יום.

## תמצא את דרך הלימוד שלך

ולא צריך לפחד מלנסות סדר לימוד מסוים, ואם לא הולך ולא מרגיש מלא מזה, אפשר לנסות באופן אחר, ויכול להיות בזה אין ספור אפשרויות, וכל אחד צריך להרגיש את עצמו מה מביא לו חשק ללימוד, ומה מביא לו שמחה וסיפוק. ורק כדוגמא, יש כאלו שייתן להם גישמאק ללמוד בבוקר בעיון רב ולהשקיע בהספק תרי דף בסדר ב' וג' ביחד, שאז לומדים את התרי דף ביתר הבנה. יש כאלו שייתן להם סיפוק להשקיע בזה סדר אחד, ויש שייתן להם סיפוק ללמוד פחות בעומק ורק לשמוע שיעור במשך שעה וקצת כל יום. יש אין ספור אפשרויות וכל אחד צריך לחקור את עצמו מה יכול לתת לו סיפוק ולנסות ולראות האם זה באמת נותן לו סיפוק, ואם לא, אפשר לנסות אחרת.

ואולי אפשר לומר שהענין הזה שצריך ללמוד לפי טבעו, זה יכול להשתנות לפי זמנים, כלומר שלפעמים יש חשק ללימוד באופן מסוים לתקופה מסוימת. ואפשר להחליט שתקופה מסוימת הוא רוצה להשקיע בללמוד את הש"ס בשלש וחצי שנים, ויבחר לעצמו כמה זמן הוא משקיע בזה, כל היום או רוב או חצי או רבע. וזה ע"מ לשנות אח"כ ללימוד אחר לגמרי, או שאח"כ הוא משנה את זמן ההשקעה בזה, כל אחד לפי טבעו.

# מאמרי חיזוק

הרה"ג יעקב בוצקובסקי שליט"א  
מגיד שיעור ב'תרי דף'



## הספק שני דפים בחצי שעה, היתכן?!

בשיעור שאני זוכה למסור, אנחנו מספיקים שני דפים בחצי שעה, בממוצע. יש ימים שההספק הוא בפחות מחצי שעה, ויש ימים שזה גולש לארבעים דקות, אבל באופן כללי ניתן לומר שחצי שעה זה זמן ממוצע שלוקח ללמוד שני דפים, בהבנה, בשילוב הערות בעומק הפשט.

כל מי ששומע על כך, תמה איך זה אפשרי. אבל האמת היא שלא המצאנו את השיטה. ב'קול הלשון' ניתן לשמוע שיעורים מגדולי הת"ח, שאומרים שיעורים מתומצתים בזמן קצרצר. עומד בזכרוני שיעור של הגר"ב שרייבר שליט"א, שאומר שיעור על דף גמרא בעשר דקות.

סוד הענין הוא פשוט: ננסה פעם לקרוא דף גמרא שאנחנו כבר מכירים, ונבדוק כמה זמן לוקח לקרוא שאלה של גמרא ולהסביר אותה. וכמה זמן לוקח לחשוב איך להסביר ואיך להבין. כאשר הדף גמרא הוא בגדר 'ברור לך כאחותך', ניתן להיווכח שניתן לתמצת את ה'מידע' שיש בו לדקות ספורות.



## היתרון של תכנית 'תרי דף'

המעלה שיש בלימוד של שני דפים ליום הוא, שבזמן קצר עוברים על חלקים גדולים של המסכת, [לדוגמא, את כל החלקים של 'קדשים' שבמסכת פסחים למדנו בשלושה שבועות], וכך ניתן 'להצליב מידע' מסוגיות מקבילות, משום שעדין הן טריות בזיכרון. הדבר נצרך בעיקר במסכתות שהן כמקשה אחת, כמו יבמות שמתחילים בס"ד עוד מעט, וכמו סוגית 'ר"ח סגן הכהנים' בפסחים, שלמדנו אותה במשך ארבעה ימים בלבד. כאשר מספיקים כמות גדולה בזמן קצר, מקבלים תמונה יותר שלמה ומקיפה, והלימוד מתברר כראוי.

כמובן שלימוד מהיר זה אינו תחליף ללימוד העיוני, אבל הוא נותן אפשרות להספיק הספק גדול, ולרכישת היכרות טובה עם רחבי הש"ס. אחרי שעוברים על הש"ס בצורה כזו, בתקופה של פחות מארבע שנים, מגיעים למסקנה ש'לא בשמים היא', ואפשר בהחלט לרכוש ידיעה יסודית ברחבי הש"ס. גם כל סברא שאומרים במסכת שכבר עברו עליה, מקבלת משקל אחר לגמרי. היא הרבה יותר מבוססת.

## דיבוק חברים באמצעות קו 'תרי דף'

כשהקמתי את השיעור, בתחילה שקלתי לפתוח שיעור בבית כנסת, עם קבוצת לומדים, ואחר כך להעלות את ההקלטה לקו של 'תרי דף'. מסיבות שונות לא אסתייעא מילתא, והתחלתי למסור שיעורים ישירות להקלטה. אמנם בתחילה חששתי שאני 'מדבר אל הקיר', אבל כבר בתקופה הראשונה קיבלתי דרישות שלום שונות מאברכים שהאזינו לשיעור, בקביעות או מידי פעם. מתברר שהפרסום של הקו בי"תד נאמן [במדור רשות הרבים] עושה עבודה מצוינת...

על כל פנים, לאחר תקופה התחלתי לקבל טלפונים בקביעות מאברך ת"ח שמאזין לשיעור מידי יום ביומו, ועוקב אחרי כל הערה שאנחנו מעירים. הוא התחיל להתקשר מידי כמה ימים ולדון בדברים כדרכה של

תורה. הגענו למצב שכשאני מעיר הערה בשיעור תוך כדי הלימוד אני מרגיש שעכשיו אני פונה לאותו ת"ח ומשוחח עמו. מתברר שאין צורך בעידננו ללכת ממקום למקום ולהיפגש עם אנשים כדי לקיים את הענין של דיבוק חברים. גם בשיעור טלפוני, ניתן להגיע לימחדדים זה את זה.

## להגדיל ראש

שני דפים ליום נשמע קצת גדול מידי, קצת בלתי אפשרי. אבל המציאות מוכיחה שכאשר קופצים למים ומתחילים לקבוע את עצמך ללימוד יומיומי, העקוב נעשה למישור. דפים רבים שנראים מפחידים מקבלים צורה וצבע וסדר, ולאט לאט אתה פתאום מוצא את עצמך מסיים פרק אחרי פרק, ומסכת אחרי מסכת, כשכל מסכת יש לה את הטעם המיוחד שלה ועולם המושגים העשיר שלה.

אפשר להרחיב מושגים, להגדיל ראש, ולקבל את ההרגשה שכל הש"ס שייך לנו. אין שום סיבה שנתמקד רק באזורים המוכרים לנו, ברכות, ב"ק ומגילה. ערכין ונזיר - שייכים לנו לא פחות! אין כמו ההרגשה לפתוח כל כרך גמרא מזדמן ולהרגיש שאתה נמצא בבית. ואין אפשרות להגיע להרגשה הזאת בלי להינעל על מסלול קבוע של הספק סדיר. לענ"ד 'תרי דף' הוא מסלול שיכול להקפיץ כלפי מעלה, בס"ד.

**כתב בספר ציונים יקרים (עמוד לא) משמו של רבי אלימלך מליז'נסק,  
שללמוד כל יום שני דפי גמרא, זה חשוב אצל הקב"ה מלהתענות יום שלם.**

הנועם אלימלך

# מאמרי חיזוק

הרה"ג נפתלי וסרמן שליט"א  
מגיד שיעור עולמי ב'תרי דף'



## כך למדתי ללמוד נכון וליהנות, ומאז לסיים את הש"ס בכל שנה

א' אלול, היום הראשון שלי בישיבה הקטנה: סדר ראשון, אני לבד והגמרא...  
'האשה נקנית' פירש"י לבעלה. ומיד תוהה, לזה צריך ביאור רש"י? והלא למי תיקנה האשה אם לא לבעלה?!  
פותר ספר, ועוד ספר, ועוד ספר [אההה- התירוץ היה מתוק מדבש]. ואז מתיישב לידי מי שלימים שכנע אותי שאני מסוגל לסיים את הש"ס ובקלות.

## מדוע אתה לבד נפתלי?

הרי הגמרא בסוף תענית כותבת 'או חברותא או מיתותא'. אין אמצע!  
תחילה גמגמתי 'תשובה' שאני מכין לי תכנית לימוד עמוסה ורוצה לעמוד בה...  
לימד אותי ידידי היקר, את ה-שיטה! שאני את הרעיון שלי-אביא לחברותא, אבל עלי גם לקבל דרישה משלו... חיות הלימוד מגיעה בקריאת הגמרא יחד עם חבר, שביחד מתווים דרכם לגרוס וללבן את הניסוח שבחרה הגמרא.

ועדין כשלומדים יחד, ישנם מספר גמרות בניסוחים שונים (ראה שבת סג, תענית ז-ח-י, סוטה מט, ב"מ לג) המתארות שאם השנים אינם נוחים זה לזה יענשו או ימותו, ואילו אם יהיו נוחים זה לזה - הקב"ה מצליח אותם.

אוחח, התחלתי לחיות! ההנאה מהלימוד באה אחר שתאמנו אני והחברותא הראשון - מה אני רוצה ומה הוא רוצה, וכך הספקנו והספקנו והבקיאות והעיון התאחדו להן בהספק בכמות ובאיכות בשם ובפוסקים, [שהרי לא למה שאני קורא בקיאות - האחר קורא לזה בקיאות, ולא מה שאני קורא עיון - החבר קורא לזה עיון, אבל כשמתאמים זאת מראש, הסוד נפלא].

וכך זכיתי לסיים בגיל 17 את הש"ס בהנאה צרופה, וכך בס"ד עוד ועוד.

## **אז מי החבר שלך?**

זכיתי והקלטתי את הבבלי והירושלמי, את המשנ"ב והילקוט יוסף את התנ"ך ואת ש"ס המשניות, וכל השיעורים מוקלטים בסגנון המדמה אותי לומד איתך! עם השומע! עם החברותא!

## **למי אין רגע שיכול לנצל את הזמן?**

בנסיעה ובדרכים, בחגים ובחופשים.

מוזמן להיות חברותא שלי, להצטרפות לקבלת השיעור שלח הודעה למספר: 058-5000-759

## **התכנית 'תרי דף' יש בה 2 דברים חשובים ביותר**

1. אחר שהתקבל רעיון הדף היומי בציבור - אזי הלומד תרי דף מעיד על עצמו שהוא יותר!

2. בראייה כללית, בה כל יהודי מחוייב ללמוד מכלל מכמני התורה, מוכרח שהלומד תרי דף, אחרי מחזור ואו שני מחזורים, מאפשר לעצמו להגיע מהר יותר לנושאים נוספים כגון הלכה, אחר שמילא עצמו בש"ס כה לחי ללומדי תרי דף, ומזל טוב על סיום ש"ס ועל תחילתו מחדש!

**בספר 'מעשה רב' (עמוד טו) הובא, שהגאון מוילנא קבע שסדר הלימוד  
היומי בש"ס הוא, ללמוד כל יום שני דפי גמרא עם פירוש רש"י.**

**הגאון מוילנא**

# מאמרי חיזוק

הרב אברהם ישעיהו סלר שליט"א



איזה שמחה גדולה שזכיתי ללמוד את התרי דף זה תן לי כל כך הרבה סיפוק ומילא אותי כל יום מחדש באנרגיות מרוממות כל יום זה פשוט שלוש וחצי שנים שעוברות מהר מאד ואני ממליץ בחום לכל חד ואחד שיכנס לתרי דף בלי לחשוב הרבה פשוט להתחיל ! זה סיפוק ענק שאי אפשר להסביר זה ה נראה קצת קשה ללמוד כל יום תרי דף אבל אחרי שאתה נכנס לזה זה פשוט כיף שבכל יום אתה הולך לישון עם שתי דפים בש"ס אני אישית נעזרתי עם גמרא מבוארת שפה ברורה זה הרבה יותר קל כי יש דפים קשים והכי חשוב זה מחייב תקבע לך חברותא או שיעור בטלפון

בהזדמנות זאת אני רוצה להודות עד אין סוף לנשיא ה'תרי דף' הרב עמרם יואל סואטס שליט"א על התכנית המיוחדת הזאת ועל ההקרבה העצומה שלו למען כל אחד ואחד מלומדי ה'תרי דף'.

**רל תהסס תתחיל מסכת ברכות והשם יהיה בעזרך!**

# ראיון

הגאון הרב ישראל גראטש שליט"א  
מגיד שיעור 'תרי דף' בשכונת גבעת שאול ירושלים



## למה התחלת ללמוד תרי דף?

הענין התעורר אצלי לקראת תחילת המחזור האחרון של הדף היומי. כשדיברו איתי אברכים רבים שלא הצליחו לשים את האצבע על הנקודה מדוע אין לנו ש"ס בידיעה ובהבנה. ודאי שכל אברך ת"ח יש לו סדרי לימוד קבועים בעניינים אותם לומד. אך דא עקא כל אחד שואל את עצמו וש"ס מה תהא עליו. האם אין אפשרות להכניס במסגרת הזמן המצומצם של החיים את הש"ס? והאמת היא שהובטחנו "כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו", וידועים שם דברי רש"י התורה ניתנה בכתב ובע"פ. אלא שההרגשה אצל רבים מאלו שתורתם אומנותם שהם זקוקים ללימוד יותר מהדף היומי, ברמה גבוהה יותר והספק גדול יותר. ובפרט שכאשר עושים חשבון של עולם, הרי בחור ואברך בדרך כלל גמר כבר רוב מועד ונשים נזיקין, למעלה ממחצית הש"ס כבר למד אז צריך רק דחיפה לחזרה ומחייב לסיום של כל הש"ס. בפרט היום שאכשר דרא וניתן ללמוד בהספקים גדולים עם לימוד של עיקרי שיטות הראשונים ויסודות רבותינו האחרונים. באותו הזמן נפלה אצלי ההחלטה ללמוד תרי דף מדי יום ביומו כאשר הרבה מהש"ס נלמדו בעיון והעמקה והדבר מהווה חזרה והספק.

אמר רב פפא "אי דידיקין כולא האי לא הוי תנינן", כלומר: אם נדייק יותר מדאי לעיין בזמן מרובה בכל דין

ודין לא יספיק הזמן לעצם הלימוד וידיעתו. ובמפורש פירש רש"י: "אי הוה דייקין כולי האי - בכולי הש"ס", כלומר שמדובר פה בלימוד כל הש"ס, ונחוץ ללומדו וליועדו כולו - כלשון: "תנינן" (עירובין מח).

## איך לא התיאשת באמצע?

האמת שכשהתחלתי עם הלימוד לא היה לי ביטחון מה יהא בסופה, אבל היתה חלטה חזקה להתחיל עם כל השטייגען, בפרט שההתחלה היא מסכת ברכות. וכבר איתא במדרש במטות "המתחיל במצווה הוא גומר". וכאשר מקבלים בהחלטה חזקה ומתחילים יש סייעתא דשמיא עצומה לגמור. הדבר ידוע היום גם בהבנת הנפש, שעיקר הקושי הוא בהתחלה של דבר, לאחר שאדם עושה משהוא הקביעות עצמה מקילה עליו ואין את הקושי ההתחלתי שיש בהתחלה. אבל בעיקר התורה היא משיבת נפש, ונפש עמל עמלה לו. וזו חלק מסגולתה של תורה שככל שעומלים ומתייגעים מרגישים את המתקנות והערבות וממילא הנפש מתלהטת עוד לידע את כל דברי התורה. וכדברי הגר"ח מוולאז'ין שמעלת התורה לשמה הוא לשם ידיעת התורה בכל חלקיה וענפיה. וכמובן ההרגשה של הלב בהרחבת הדעת כל יום בחלקים חדשים שזו הרגשת התחדשות נפלאה בגדר כל יום יהיו בעיניך כחדשים מחזקת ולא נותנת ליאוש מקום. הידיעה שעוסקים בתורת ה' ובלמוד של כל חלק מחלקי התורה, שהיא רצונו יתברך אין לך הרגשה מופלאה מזו.

## איזה מחייב היה לך?

קיבלתי על עצמי להגיד שיעור. זה כמובן מחייב עצום. אי אפשר לדלג יום אחד. בפרט שזה בבחינת יומיים. החובה להכין את הסוגיות בצורה ואופן שזה יהיה ברור ונהיר מחייבת הכנה של הדפים נלמדים. אי אפשר ללכת לישון ללא לימוד של הדפים. מה גם שקשה למצוא מחליפים לאמירת השיעור של שני דפים ולכן המחייב הוא גדול. יש כאן עניין עצום של קבעת עיתים לתורה, קביעות והתחייבות במסירות ללימוד של סוגיות הש"ס. אין ספק שזה לא קל, אבל "טוב לגבר כי ישא עול", וכך ורק כך אפשר לגדול בתורה, מחייבים



וקביעות חזקות. אני בזמן אחר מהיום מלמד בישיבה, ואני אומר לבחורים שהזמן בישיבה ודאי זה לקנות את יסודות הלימוד, אבל הקביעות והמחייב ליעדים כסיום המסכת הופכים את הלימוד למשהוא אחר.

## חלמת שתגיע לרגע הזה של סיום ש"ס?

לנגד עיני כשהתחלנו בלימוד היה דברי חז"ל בפרשת ערי מקלט, שאז יבדיל משה, אף שידע שבחיו אינם קולטות הואיל ובאה מצווה אקיימנה. זה דבר מבהיל אדם צריך לעשות מה שבכוחו ולתפוס בחיו כמה שיותר מצוות ורוחניות. כאשר התחלתי ההרגשה היתה שגם אם נעצור באמצע באיזה שהוא מקום יהיה חצי שס וכדו'. מתחילים ומה שמצליחים זה בסייעתא דשמיא. והנה הגענו בחסד ורחמים, על אף זמנים ארוכים שבתוכם היתה גם מגיפת קורונה לא נעצרנו באמצע, ואנו מתקרבים לסיום הש"ס. ושוב הכל מכח ההחלטה החזקה הראשונית מגיעה אחר כך סייעתא דשמיא עצומה.

## מה עם חגים שישי שבת ובין הזמנים איך אפשר להחזיק?

אחד הדברים שמחלחלים בכל מי שלומד תרי דף [וגם דף היומי], שזמן שעובר ללא שנוצל אין לו תקנה. אם תעזבני יום תרי דף אעזבך. החור שנהיה ביום לא מנוצל מורגש במעמקי הנפש, ומניע את הנפש לא לדחות ולבטל שום יום. כשחסר יום יומיים זה כבר פער שמורכב להשלים אותו. כתוב בזוהר הקדוש "כי ששת ימים עשה ה'" היה צריך לומר כי בששת ימים עשה ה'. זו קושיה עצומה. עמדו עליה האוה"ח ורבים מרבותינו. אך בזוהר כתוב דבר משנה חיים, ההרגשה של האדם שכשהוא תולש את הדפים של הלוח שנה, הוא נשאר והדף הלך. כי ששת ימים עשה ה', האדם נמצא בתוך הזמן ויום שעובר זה דבר שנגזר ממנו. כי ששת ימים עשה ה', האדם הוא בריאה זמנית של ימים. ולכן גם בשבת וחג שודאי מטבע הדברים הרבה יותר קשה, אבל כמו שאתה לא יכול לאבד יד. אתה לא יכול לאבד את הלימוד הקבוע גם ביומי דפגרא.

## **איזה טיפים אתה יכול לתת למי שרוצה להתחיל ואומר לעצמו 'שני דפים זה הרבה מאד בקושי דף אחד אני יכול בטוח שאני מתייאש באמצעי'?**

כמו שאמרתי הקבלה היא העיקר. הש"ס הוא אומנם "הושבני במחשכים כמתי עולם", אבל היו מרבתינו שהסבירו שאדרבה בגלל שאנו בגלות נתנו לנו את הבבלי שיאיר לנו. גדולי עולם למדו כל יום חלק מהזמן לימוד בקיאותי שנותן היקף וידיעה בכל חלקי התורה. אחר כך צריכים כל אחד לפי דרכו את הטכניקות שבהם הוא ישמר את הלימוד הקבוע. צריכים לדעת שרוב הדפים כבר למדו אותם במהלך השנים. ועם הרצון והשאפייה תגיע ההתמדה. פעמים רבות במסגרת זו לומדים את כל הסוגיא עם כל הפרטים שלה ומקבלים תמונה בהירה בעיקר על יסודות הסוגיא. גם ההרגשה של ההספק מניבה סיפוק אדיר. והראש נתון במשך היום לאחריות לנצל את היום ולא יעבור. כמובן שהיא בלא הא אי אפשר וכשמתפללים מעומקא דליבא עם תחינה אמיתית כל יום ותן בליבינו להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד את כל דברי תלמוד תורתך באהבה.

## **איך ההרגשה שאתה הולך להגיד את המילים הכי מתוקות בעולם 'הדרן עלך כל הש"ס'?**

בלימוד תרי דף הסיומים הם בקצב מוגבר וכל פעם שאומרים 'לא ניתנשי מינך ולא תתינשי מנאי לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי', ישנה הרגשה שהדפים והסוגיות, המסכתות והזמן שעסקנו בתורת ה' הולכים איתנו יחד לנצח נצחים. כל אחד צריך לשאול את עצמו מתי זמן ש"ס? חז"ל לימדונו את ההבדל בין חכם לטיפש. שרואים את גודלה ועמקותה של תורה שהטיפש מיד פורש, אך החכם אומר היום אשנה פרק אחד ולמחר שניים וכך קונים ידיעה בכל התורה. זו ההרגשה העמוקה שזכינו בסייעתא דשמיא להגיד שיעורים על כל דפי הש"ס, לאל גומר עלי. וכמו שפתחנו לא בשמים היא. לא צריך לחכות לגיל מאה. "בפיך ובלבבך לעשותו".

צורבים רבים מגיעים לפעמים למחשבות של חוסר סיפוק וכדו אין לך דבר המביא לרוממות ושמחת הנפש יותר מזה. 'הדרן עלך כל הש"ס ודעתן עלך כוליה ש"ס'. אין דבר העומד בפני הרצון.

**ה'שפע חיים' מצאנז - רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצ"ל, אמר בדרשה, שאם כל אחד היה לומד בכל יום שני דפי גמרא עם רש"י או תוס', היו נמנעים המון צרות וקליפות שבעולם. והוסיף לבקש 'אני חוזר ומבקש מכל אשר ישנו פה, שיקבל על עצמו כן באמת ובלב שלם... והבא ליטהר מסייעין אותו'.**

ה'שפע חיים' מצאנז

# ראיון

## הגאון הרב יעקב בוצקובסקי שליט"א מגיד שיעור 'תרי דף' בקו התוכן של 'תרי דף' בעשרים דקות ומחבר ספר 'בעצתך תנחני'

זאת זכות גדולה לדבר איתכם, המייסדים של הדבר הגדול הזה, תרי דף. זה באמת לא יאומן, שאנחנו כבר עומדים ממש עוד מעט בסיום הש"ס.

### מתי הרב הצטרף לתרי דף?

ההצטרפות שלי לתרי דף היתה די בהתחלה, לקראת סוף עירובין. חיפשתי מחייב לכתוב סיכומים על כל הש"ס, ופניתי לרב סואטס שליט"א בהצעה לשלוח סיכומים ללומדי התרי דף. כשהוא שמע זאת הוא הציע לי למסור שיעור קבוע בקו של תרי דף, ומאז ועד עתה, במשך שלש שנים, אני מוסר בס"ד שיעור של כחצי שעה שני דפים.

### איך אפשר באמת בחצי שעה שני דפים? זה לא מידי מהר?

יש כאן שני עניינים שצריך לשים לב אליהם: א. אם מצפים שהלימוד היחיד של השני דפים יהיה בחצי שעה הזאת – זה באמת לא יתפוס הרבה. כבולעו כך פולטו. בדרך כלל השיעור מיועד או לחזרה או להקדמה לפני לימוד רציני יותר. המעלה של הקצב המהיר היא שאין מקום לחלומות, צריך פשוט לדפוק כל שניה.

השיעור מתקתק בקצב מהיר. אבל ברור שזה לא אמור להיות הלימוד היחיד. ב. הענין המרכזי הוא שצורת הלימוד יעילה וממוקדת.

## **כלומר, מה הרב מתכוין?**

נשים לב שרוב הזמן שלנו בזמן לימוד של דף היומי לא מוקדש להבנה עצמה של הדף, אלא לחיפוש, לתהיה, ל"היתקעות" באמצע הלימוד. הדף עצמו הוא קל להבנה, אם מגיעים אליו מוכנים. הרעיון של השיעור הוא להגיש את הגמרא בעברית מדוברת, דהיינו לא רק ביאורי מילים וביאור בסיסי של הפשט, אלא לדבר עם הגמרא, לדבר אותה בצורה ברורה כמו שאנחנו מדברים כל דבר אחר. יש מחלוקת בגמרא – אז להבין הבנה בסיסית את שני הצדדים. יש הו"א ומסקנא – אז להבין בצורה בסיסית מה חשבו בשאלה ומה חושבים בתירוץ. יש כאן משהו שאמור להיות הגיוני ולהתיישב על הלב.

חוץ מזה כדאי לעשות סיכום קצר בסוף סוגיא, או באמצע כשהדברים מתחילים להסתעף, כדי לא להתבלבל וכדי להחזיק ראש על מה בעצם אנחנו מדברים. לדוגמא: אז אנחנו באמצע נידון של כך וכך, ניסינו להביא ראיה והראיה נדחתה, אנחנו עכשיו חוזרים בעצם לשאלה. וכהנה על זו הדרך.

## **איזה מחייב היה לרב להתעקש ככה על השיעורים? זה הרי לא קל, שיש שבת וכדומה. איך מחזיקים?**

באמת אני מאוד ממליץ כמה שיותר להקים שיעורים, שיעורים זה המחייב הכי גדול. באופן כללי הגישה היא שאין מצב לא ללמוד את הדף. זה נכנס לחלק מהחיים, כמו הנחת תפילין או שחרית בציבור, שלא מחשבנים כל יום מחדש. זה צריך להיכנס לסדר יום.

## **מה הרב מציע למי שחושב ששני דפים זה הרבה מידי בשבילו?**

פשוט מאוד להתחיל. אני חוזר ואומר ששני דפים "בטהרתם" זה לא הרבה מידי. ההרבה הוא בעיקר המסביב - נתקעים בשאלות והזמן מתקדם ומרגישים שאי אפשר להספיק. אפשר לשמוע שיעור ממוקד בשביל לדלג על התקיעות האלו, ואפשר לרשום בצורה מסודרת מה קשה ולהמשיך הלאה.

**בספר 'קריינא דאיגרתא', כתב הסטייפלר - רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל,  
שלימוד גמרא בקיאות ביום, הוא לערך שני דפים בכל יום.**

הסטייפלר

# דאז

הרב יהושע מילר שליט"א  
מגיד שיעור 'תרי דף' בשכונת מקור ברוך ירושלים

## למה התחלת ללמוד תרי דף?

מסלול לימוד קבוע מייצר 'מחייב' ללמוד.

## איך לא התיאשת באמצע?

כי היה לי 'מחייב' אז לא יכולתי להתייאש.

## איזה מחייב היה לך?

מסירת שיעור. 'מחייב' זה דבר אישי, כל אחד כדאי שיבדוק את עצמו מה 'יחייב' אותו ללמוד ולפי"ז לבנות את המחייב.

## חלמת שתגיע לרגע הזה של סיום ש"ס?

כן ומסיבה פשוטה, כי היה לי 'מחייב' מאוד חזק, שגם אם הייתי רוצה 'לברוח' באמצע, לא הייתי יכול.. ולכן מאוד חשוב לבנות 'מחייב' חזק כי הכל תלוי בזה וכדלהלן.

## מה עם חגים שישי שבת ובין הזמנים איך אפשר להחזיק?

היה גם שיעור במוצ"ש.

### איזה טיפים אתה יכול לתת למי שרוצה להתחיל ואומר לעצמו 'שני דפים זה הרבה מאד בקושי דף אחד אני יכול בטוח שאני מתייash באמצע'?

הכל תלוי ב'מחייב'!!! מי שחושב שכל יום יאיר בו חשק ללמוד והוא תמיד יהיה עם מוחין דגדלות, פשוט טועה!! אפשר לראות את הגמרות בבתי מדרשות שהדפים הראשונים הם שחורים מסביב מרוב שימוש אבל בהמשך זה מתחיל להיות יותר ויותר לבן... כשמתחילים מסלולים חדשים הרבה אנשים מצטרפים למסכת ברכות אבל כשמגיעים למסכת שבת - מקיימים את 'באה שבת באה מנוחה'...

החיים הם עמוסים ויש מלא דברים שאדם 'חייב' לעשות כל יום ולכן הנקודה הכי מרכזית שכדאי לשים על זה את מלוא כובד הראש, זה ליצור 'מחייב' אמיתי, שהדפים יהיו חלק מהחובות הימיומיות שלו.

אפשר לראות אפילו בדברים גשמיים, אם נאמר לאדם ביום בהיר שישגי 15 אלף שקל, מחוץ לתקציב הרגילה שלו, הוא לא ידע איך עושים את זה. אבל כשאדם חייב להביא את הסכום הזה כגון אם יש שמחה בבית, 'פתאום' הוא ידע להשיג את הכסף.

מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל חי עם כזאת תפיסה (ולכן) הוא זכה לסיים את כל התורה כולה כל שנה! לא פעם נכנס יהודי ושפך לבו לרבינו על ריבוי החובות שיש לו, אומר לו רבינו 'גם לי יש חובות'. ולא פעם התבטא רבינו לפני סיום החובות 'אני בעל חוב גדול'.

אחד מימי השבע ברכות של בן רבינו, אמר רבינו למחותנו שמתנצל שאינו יכול לבא לאחד מהשבע ברכות כיון שהוא בעל חוב ועליו לפרוע חובותיו, בתחילה חשב מחותנו שהכוונה לחובות כספיים, וניגש לחברותא



של רבינו, הגאון ר' דב וינטרוב זצ"ל, ואמר שצריך לראות כיצד לעזור לרבינו, והלה החל לחייך, שאלו המחותן מדוע הינך מחייך, והשיב לו שאין כוונת רבינו לחובות כספיים, אלא היות והיו חתונה ושבע ברכות שגזלו הרבה זמן, צריך רבינו להשלים לימוד חובותיו, ולפיכך השאיר ערב אחד פנוי ולא הלך לשמחת שבע ברכות של בנו להשלים לימוד חובותיו.

## **איך ההרגשה שאתה הולך להגיד את המילים הכי מתוקות בעולם 'הדרן עלך כל הש"ס'?**

תודה להשם שזיכה אותי. אני אדם מאוד פשוט וסגנון בעלבוסט... ולכן אני חושב שכל אדם פשוט, יכול להגיע לזה. אבל... וזה אבל גדול.. רק עם מחייב!!

**סיפר רבי מיכל יהודה לפקוביץ זצ"ל, שבהיותו אברך צעיר היה נוהג ללמוד כל יום שני דפי גמרא, ובמשך חורף אחד הספיק לסיים את מסכתות 'ברכות שבת עירובין ופסחים', והעיד שהיה לו הדבר לסיפוק גדול.**

רבי מיכל יהודה לפקוביץ

# ראיון

הגאון הרב יצחק פריי שליט"א  
מגיד שיעור 'תרי דף' בשכונת בית וגן ירושלים



## למה התחלת ללמוד תרי דף?

זכיתי לשהות לא מעט במחיצת הגר"ק זצוק"ל, ראיתי את הבקיות העצומה שלו בש"ס ובכל מכמנים התורה. וקבלתי מוטיבציה לנסות ולקנות בקיאות לכל הפחות בש"ס. ממנו גם קיבלתי את הרצון להתקדם כל העת ולרכוש עוד ועוד ידע. וכך התחלתי ללמוד דף היומי לפני כעשרים שנה בהחלטה שהפעם אצליח. [אחרי שני מחזורים שהתחלתי בשנות בחרותי ולא החזקתי מעמד]. אחרי שני מחזורים של דף היומי שהצלחתי להתמיד בנוסף לסיום הש"ס משניות מספר פעמים, ראיתי כי עדיין הבקיות אינה מספיקה. כאשר לא מספיקים לחזור על הדפים כראוי והמרחק של שבע שנים ומחצה הוא גדול מדי. ואז החלטתי כי גם אם איני יכול ללמוד כעת שבעה דפים ביום כמו מו"ר, אך ללמוד שניים, ניתן. וכאשר הגיע לידי הפרסום של תרי דף, הצטרפתי. בידיעה כי ככל שיש תכנית מסודרת, סיכויי ההצלחה גדלים. ובפרט כאשר לומדים בקבוצה.

## איך לא התיאשת באמצע?

מתחילה לקחתי על עצמי ללמד שיעור כמחייב. בידיעה כי אחרת סיכויים רבים שלא אצליח. ברוך ה'

בתחילה היה טוב מאוד. אך אחר כך הכתה בנו הקורונה בעוצמה. וגרמה לשיעור להתפרק. היה קשה מאוד להחזיק מעמד. אך החלטנו להמשיך את השיעור במאמצים מרובים באמצעות הטכנולוגיה העומדת לרשותנו. וברוך ה' עמדנו בכך. וזה המקום לציין כי חלק גדול מהזכות שהצלחתי להתמיד, שייך לאשתי ובני משפחתי. מעבר לתמיכה וההבנה, לא פעם נאלצו לבלות בלעדיי, בידיעה שאני כעת משועבד לשיעור. ולא תמיד זה קל.

## **איזה מחייב היה לך?**

המחייב הראשון היה השיעור. המחייב השני היה דמותו של מו"ר שעמדה מול עיניי. כל פעם הייתי מצייר את דמותו כאשר הוא שקוע בלימוד. ובפרט רגע מסוים שחרט בליבי רושם בל ימחה. כאשר ישבתי לידו באחת הפעמים וקבוצת אנשים עומדים סביב ומדברים. ואילו עיניו רצות על הכתוב בדף שלפניו בריכוז מוחלט והוא אינו רואה ואינו שומע כלל את הנעשה מסביב. מעל המקום ומעלה הזמן. כך השתדלתי להסיח דעתי מדברים המפריעים ובמאמץ רב הייתי יושב עד תום הלימוד.

## **חלמת שתגיע לרגע הזה של סיום ש"ס?**

לא בהכרח. מזמן הבנתי כי ביהדות אין "הכל או כלום". זו עצת היצר על מנת לייאש אותנו. ולכן מתחילה חשבתי כי גם אם לא אצליח הכל, כל דף שאצליח. כל לימוד הוא רווח נקי.

## **מה עם חגים שישי שבת ובין הזמנים איך אפשר להחזיק?**

אכן, אלו הימים הקשים יותר. בהם אני משתדל ללמוד דברים נוספים שאיני מגיע ללמוד במהלך השבוע. בדרך כלל אני משתדל להאריך מעט את השיעור במהלך השבוע על מנת ללמוד 14 דף בחמישה ימים. אך גם בשבוע בו איננו מצליחים לעמוד בקצב, אנחנו משתדלים להיצמד ככל הניתן לתכנית. ובימים בהם

הדפים קצרים וקלים יותר, להדביק את הפער ככל שניתן. כמו כן, אנחנו משתדלים בהזדמנויות שונות להשלים. אם אחר הצהריים של יום צום וכדומה.

## **איזה טיפים אתה יכול לתת למי שרוצה להתחיל ואומר לעצמו 'שני דפים זה הרבה מאד בקושי דף אחד אני יכול בטוח שאני מתייאש באמצע'?**

ראשית, אני יכול לתת את הטיפ שאמרתי לעצמי. כל דף שאלמד הוא רווח נקי. גם אם לא אצליח להתמיד עד הסוף.

שנית, את הכלל ששמעתי ממו"ר הגרס"ק שאמר כי ניתן ללמד ילדים גם מסכת נידה. וגם אם אינו מבין את המושגים לעומקם, יש אפשרות ללמוד גם באופן שטחי לפעמים. ולכלל, גם אם יש יום קשה יותר בו לא היה ביכולתי לשבת על הגמרא לעומק העיון כשאפתי, עדיין הלימוד נחשב. ובפרט שהרבה פעמים בתחילה זה נראה קשה, אך ככל שמתקדמים בדף הסוגיה מתבהרת. ואז לומדים אותה שוב מתחילה בקלות.

שלישית, לא לוותר. כל יום שאני מוותר, אפילו אם כרגע זה נראה יום אחד. כביכול לא משמעותי. אבל בנפש זה משמעותי. זה מלמד אותנו להיכנע. ובסופו של דבר זה קורה יותר ויותר. וכעין הגמרא הידועה (סוכה נב) 'א"ר אסי, יצר הרע בתחילה דומה לחוט של בוכיא ולבסוף דומה כעבותות העגלה שנאמר הוי מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה'. בתחילה זה קור עכביש אחד קטן. אך זה קורה שוב ושוב והקורים מצטרפים ויוצרים חבל עבה. כך היצר הרע אומר 'לא נורא, רק פעם אחת'. ועוד פעם ועוד פעם. ואחר כך האדם אומר לעצמו, אני בפיגור גדול, אין סיכוי שאצליח להדביקו. ומתייאש.

לנגד עיני עומדת דמותו של יהודי יקר ר' נחמן ק. ז"ל שהיה מגזע תרשישים שושלת רדומסק, שסיפר לי כי זכה להיכנס ללמוד בישיבת חכמי לובלין בהיותו בן שלוש עשרה. במבחן הקבלה נבחן על 200 דף גמרא. בגיל 17 נישא והתקבל כרב צעיר. [רב המסייע לרב זקן באחת העיירות]. מעט אחר כך החלה השואה. אחרי

שעבר את מאורעות השואה התגלגל להיכן שהתגלגל. הכרתיו בן 81 כאשר למדתי בכולל סמוך לביתו. למרות שלא חבש כיפה כל העת, היה דואג לאברכי הכולל בלב רחב ואוהב. כאשר שאלתי אותו מדוע הוא כה אוהב תורה הוא פתח את סגור ליבו. וכך התוודעתי לסיפור חייו. באחת הפעמים אמרתי לו 'נחמן, בא ללמוד'. והוא ענה 'תאמין לי כי אני רוצה כל כך, אך בירושלמי ברכות (ט, ה) מובא ממגילת חסידים המשפט אם תעזבני יום, יומיים אעזבך. ואני כבר שישים שנה לא למדתי. אני צריך מאה עשרים שנה להשלים זאת'. אמנם שכנעתי אותו בסופו של דבר ולמדנו תקופה מסוימת יחדיו. אך ראיתי מה היצר עושה לאדם באמצעות ההרחקה מהלימוד והיאוש שהוא מנחיל לאדם. וניסיתי בכל כוחי להימנע מנפילה ברשת היצר.

## איך ההרגשה שאתה הולך להגיד את המילים הכי מתקוות בעולם 'הדרן עלך כל הש"ס'?

הרגשה נפלאה. הרגשה של פרוייקט שמסתיים בנצחון. תחושה שניתן להתמודד עם הקשיים. שאם לא מוותרים מרוויחים הרבה יותר. תחושה שאם אני עשיתי זאת, גם אחרים הרואים אותי ילמדו שגם הם יכולים. גם תחושה שמזכירה את ניצול הזמן. כאשר מחמת ההכרח, מוצאים זמנים לא מנוצלים. חמש דקות כאן וחמש דקות שם. ואפילו בשמחות מגלים שיש הרבה זמן שמתבזבז לריק.

הציפיה לומר את המילים הללו שוב בקרוב. וגם לזכות כבר לראות בקיום הבקשות אותם אנו מונים בקדיש הגדול. "די הוא עתיד לאתחלתא, ולאחיא מתא, ולאסקא יתהון לחי עלמא, ולמבנא קרתא די ירושלם, ולשכללא היכלה בגוה, ולמעקר פולחנא נוכרא מן ארעא, ולאיתבא פולחנא די שמאי לאתרה, וימליך קודשא בריך הוא במלכותה ויקרה בחייו וביומיו ובחייו דכל בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב".

# ראיון

הגאון הרב מתתיהו דייטש-אשכנזי שליט"א

## למה התחלת ללמוד תרי דף?

למעשה אני כבר לומד במסגרת 'הדף היומי' יותר מעשרים שנה. בעבר הייתי לומד בשיעור מאורגן בסמוך לביתי, ולעתים גם הייתי משמש כמגיד השיעור. במשך השנים התמעטו הלומדים בשיעור, ולבסוף נותרתי לבדי עם מגיד השיעור, ובינינו נקבעה חברותא למשך שנים ארוכות. אפשר לומר שעברנו כמה פעמים על רוב מסכתות הש"ס, אבל לא היתה קביעות של ממש ולימוד רציף, וחשתי על בשרי בפועל את מאמר חז"ל "תורתנו נעשית קרעים-קרעים".

השתוקקתי כל השנים לזכות לסיים את הש"ס באופן עקבי ומסודר, אך לא הצלחתי לממש את חלומי. המורכבות של לימוד בחברותא עם חיי המעשה, מתוך טרדות המשפחה הברוכה כ"י, הפרנסה ושאר העיסוקים - גרמה לכך שהלימוד המשותף שלנו היה למחצה לשליש ולרביע, בתקופת החתונות הקושי הוכפל, וכך גם בימי חג ומועד. היתה תקופה שהיינו קובעים לימוד גם בימי שישי ובשבתות, אבל הקשיים היו רבים.

לפני כשלוש שנים סיפר לי החברותא, על המיזם החדש "תרי דף". מיד כששמעתי את הרעיון, ידעתי שזה בשבילי! אני מטבעי אוהב להקדים את כולם, אני חי תחת הסיסמה: "מה שאפשר לעשות מחר - עשה שלשום", ובדרך כלל אני גם עומד בזה ב"ה, וזה אחד מסימני ההיכר הידועים שלי בקרב מכירי. הדבר

מתבטא בכל תחום בחיים, ברוחניות ובגשמיות כאחד, ובדרך כלל הוא מאפיין חיובי, אף שלעתים זה גורם גם למתחים מיותרים...

הרעיון של סיום הש"ס במחצית הזמן של כלל הלומדים, מצא חן בעיניי, וכאמור - ידעתי שזה פשוט 'תפור עליי'. להחזיק מעמד למעלה מ-7 שנים, זה יותר מדי בשבילי; אבל אם אצליח לסיים בע"ה במחצית מזמן זה, ולהקדים את כולם - זה יעניק לי את היכולת לעמוד בע"ה במשימה המורכבת.

למעשה החברותא שלי החליט גם הוא להתחיל עם המיזם הזה, אבל הוא החל למסור שיעור בדף היומי. אני התחלתי במרץ עם הרעיון החדש, ואני מכיר טובה לחברותא שלי שבזכותו התחלתי, וב"ה אני עומד לקראת סיום מוצלח בס"ד.

הצִלְחָתִי בסיעתא דשמיא היתה בזכות הלימוד הקבוע שלי מדי יום ביומו, ודווקא בבית, מתוך מטרה להשרות אווירה של לימוד גמרא בנעימה ובקול, לאוזני כל בני המשפחה שיחיו.

מטבעי אני גם עקשן ועקבי (לעתים אפילו בצורה מוגזמת...), אבל בעבודת השם זוהי תכונה חיובית בדרך כלל, ובזכות עקביות זו התמדתי בלימודי מדי יום ביומו ממש, עד שאפשר לספור על יד אחת את הימים שבהם נאלצתי להעביר את הלימוד ליום שלאחר מכן. היה פעם שחזרתי בליל שב"ק משלום זכר לבני נ"י באישון לילה, וילדיי השתוממו לראותני יושב ולומד את שני הדפים, חוק ולא יעבור. לא ידעתי עד כמה הדבר השפיע עליהם, אולם לאחר תקופה, לרגל חגיגת 'חתונת הזהב' שערכו ילדיי בעבורנו בהפתעה, שילבו הילדים חרוזים מיוחדים באידיש שהכינו להנאתנו, ואחת הנקודות שצינו היתה העקביות שלי בלימוד מדי יום, והזכירו לדוגמה את אותו ליל שבת, שבו למדתי בשעות העמוקות של הלילה לאחר השלום זכר לבננו נ"י. ללמדך עד כמה הדבר עשה רושם על הילדים שיחיו, ותקוותי שרושם זה ייחרט בקרבם לאורך ימים ויעודד אותם להתמדת התורה כל חייהם.

את דפי הגמרא מדי יום אני לומד בש"ס 'מהדורת שוטנשטיין'. ייתכן שאחרים יתביישו להודות בכך ויראו בכך פחיתות כבוד, אבל אני חושב דווקא להיפך. הקב"ה העניק לנו בדורנו, את אחת המתנות היקרות ביותר! פירוש נפלא, הערוך באופן מיוחד ומובן, נהיר ורהוט, ומעל הכל - עולם הידע הנרחב והעצום שבהערות לש"ס זה, הוא משהו שלא נתפס. ההיקף הנרחב, השליטה המלאה בכל תחום, לצד הסבר ברור אפילו לדברים שלכאורה פשוטים ביותר, גרמו לי פשוט להתענג מדי יום בשעת הלימוד, ולמעשה החדירו בי טעם בלימוד, מה שלא זכיתי בו לצערי בשנות לימודי בת"ת ובישיבות. אני עוד שייך לדור הקודם, בתקופה שבה לא חיפשו די הצורך אחר דרכים כיצד להעניק לתלמידים אהבת התורה, ולהמתיק עליהם את הלימוד. בחיי לא זכיתי לשום מסיבה, לא מסיבת אותיות ולא מסיבת חומש, איני זוכר כמעט מסיבות סיום בחיידר, והמלמדים שלנו לא פעלו דיים כדי להחדיר אהבת התורה בקרבנו. המציאות היתה שאם לא היינו חייבים - לא למדנו. לא בימי שישי ושבתות, לא בבין הזמנים, וגם לא לאחר הנישואין. בזכות 'תרי דף', ובזכות הלימוד ב'מהדורת שוטנשטיין', זכיתי לקבל טעם בלימוד, וזה שינה את כל חיי לטובה ב"ה.

אני רואה בכך גם סגירת מעגל מופלאה בהשגחה עליונה. מייסד המפעל האדיר של ש"ס שוטנשטיין, היה כידוע הרב מאיר זלטוביץ ז"ל, שנפטר לפני מספר שנים. אשתו ע"ה נפטרה לפני כמחצית השנה, ומעטים יודעים כי היא נולדה בזכות ברכתו של אבי-סבי זצ"ל.

הסיפור החל לפני כמאה שנה, כאשר אבי-סבי, הגאון הצדיק רבי מתתיהו דייטש-אשכנזי זצוק"ל, ראש ישיבת "אנשי מעמד" בירושלים, נסע לארה"ב בין שתי מלחמות העולם, ושם פעל רבות לקרב את אחינו בני ישראל לאבינו שבשמים, והיה מראשוני מחירי התשובה בארה"ב של אותם ימים. לימים התלקטו סביבו תלמידים ומעריצים רבים, ובראשם היה יהודי יקר בשם הרב חיים חייקל שולמן ז"ל, שהעריץ מאוד את סבי והפך להיות תלמידו הנאמן, עד כדי כך, שכל חייו, מדי יום ביומו ממש! היה מזכיר בהערצה את שמו של סבי, והיה מכנהו בסילודין "דער רבי", וכל חייו השתנו בעקבות השפעתו של סבי. הגיעו הדברים לידי כך,



שכאשר הרב שולמן התקשה בידיעת ההלכות הנחוצות לחיי היום-יום, בהיעדר ספר הלכה בשפה השווה לכל נפש, חיבר בעבורו סבי ספר עב-כרס בשפת האידיש בשם "דברי מתתיהו", ובו שני חלקים: הראשון עוסק בהשתלשלות מסירת התורה מדור לדור, ממשה רבנו ע"ה ועד דורנו היום, בשילוב פרקי אמונה וחיזוק ביהדות; והשני בתבנית 'ספר החינוך' על כל המצוות לפי סדר הפרשיות, והכל בשפה ברורה ומובנת, מסודר להפליא כשולחן הערוך ומוכן לסעודה. הרב שולמן הדפיס לאחר הסתלקות סבי זצ"ל, את שני החלקים בספר עב-כרס, ורבים למדו בו והתחזקו בקיום המצוות המעשיות.

הרב שולמן לא זכה במשך שנים ארוכות לילדים, עד שזכה וסבי בירך אותו להיפקד, ולתקופת השנה נולדה בתם היחידה, היא מרת חוה פייגא רחל ע"ה, לימים אשתו של הרב מאיר זלטוביץ ז"ל, מייסד הוצאת הספרים 'ארטסקרול' ועורך מהדורת הש"ס הנודעת "שוטנשטיין".

כך הכין קורא הדורות מראש את הרקע לחיבור ש"ס שוטנשטיין, שבו לומדים והוגים מאות ואלפי יהודים מדי יום, ואף אני - נינו של בעל "דברי מתתיהו", שבברכתו נולדה אשת עורך ש"ס שוטנשטיין ואם ילדיו, זוכה לסיים את הש"ס בזכות הלימוד במהדורה זו. פלאי ההשגחה!

## איך לא התייאשת באמצע?

במבט לאחור איני נזכר כלל בנקודות של ייאוש, מסיבה פשוטה: החלטתי מראש כי אני מסיים את הש"ס בע"ה, וברגע שהחלטתי היתה נחושה - לא היתה מציאות שזה לא יקרה. זה הפך להיות פשוט עובדה מוגמרת, עד כדי כך שכל סדר החיים שלי נע סביב ציר זה של לימוד 'תרי דף'!

זה אומר שאני מתכנן את סדר היום שלי מראש מתי אוכל ללמוד את הדפים, בין אם זה בימי השבוע, שברגע שאני יודע מראש כי הלילה אצטרך לצאת אל מחוץ לעיר (לחתונה וכדומה), הייתי לומד לפני כן את השיעור הקבוע, או מתכנן את הנסיעה בצורה כזו שלא תפגע בסדרי הלימוד הקבועים. כך גם הפכו

השבתות להיות חלק בלתי נפרד מהלימוד, וסדר השבת מתוכנן כך שאוכל להספיק לסיים את כל הדפים ביום שישי ובשבת קודש, בשילוב התפילות וסעודות השבת.

בשבתות בהן יצאנו מביתנו, כמו לרגל שבתות עלייה לתורה ושבע ברכות של ילדינו שיחיו, הייתי כל הזמן עסוק בתכנון הזמן המתאים ללימוד, וזה היה ברור לי מאליו כי אין מצב שאוותר על הלימוד. וכך היה גם בימי נישואי הילדים שיחיו, למדתי כבר בשעות הבוקר את הדפים, בידיעה שבליילה נשוב מהחתונה עייפים בשעה מאוחרת מאוד. למעשה, הלימוד הפך להיות ציר חשוב מאוד בחיי, עד שהפך להיות חלק בלתי נפרד מסדר היום, כדבר הברור מאליו, כמו טבילה במקווה ושלוש תפילות במניין מדי יום ללא ויתור.

מובן מאליו שאני חב לרעייתי הצדקנית והמסורה תחי', את כל תורתי וחיי. שלי ושלכם שלה הוא, ורק בזכותה הגעתי עד הלום. היא תמכה ותומכת בי לכל אורך הדרך, הפתיעה אותי מדי פעם בעריכת סיומים של מסכתות או סדרים, יחד עם הילדים שיחיו, ואירועים אלו הפכו להיות דבר שבשגרה אצל הילדים כי 'אבא עושה עוד סיום מסכת'... זוהי תרומה נוספת ואדירה של מיזם ה'תרי דף', להחדיר בבית ובילדים אווירה של לימוד בהתמדה וקביעת עתים לתורה.

## איזה מחייב היה לך?

המחייב הכי גדול הוא הלומד עצמו, והידיעה שאם לא עכשיו אימתי. בתחילת החיים האדם אומר לעצמו, יש לי עוד זמן לסיים את הש"ס, והוא דוחה את ההחלטה להתחיל ולסיים את הש"ס למחזור הבא של הדף היומי. אבל ככל שהאדם מתבגר הוא מבין שהחיים עוברים מהר מאוד, ואם לא תופסים את ההזדמנות הקרובה - עלולים להחמיץ ולהפסיד הכל.

כמובן שההרגשה של סיום עוד מסכת ועוד סדר, מעודדים ומעניקים חיזוק להמשיך ולהתמיד, ובייחוד התגובות של בני המשפחה שנהנים לראות איך אבא ממשיך ודבק במטרה, ולא נשבר באמצע.

נקודה נוספת וחשובה, היא העושר הרעיוני ועולם המושגים החדש שנפתח לי בזכות העיון בהערות העשירות של מהדורת שוטנשטיין. אני נחשב בין מכירי כידען בתחומי דעת רבים, ולמרות זאת היו לי הפתעות רבות במשך שנות לימודי בש"ס במהדורה זו. גיליתי לעתים מושגים חדשים שלא הכרתי לפני כן, והיו לי חידושים רבים בהלכות שונות ובתחומים שונים, בהם גם לעתים הפתעות בדינים שונים שלכאורה הייתי בטוח בהם, ולפתע גיליתי כי יש בדבר מחלוקת תנאים ואמוראים או ראשונים, ולעתים ההלכה שונה ממה שחשבתי עד כה. זה גם היה מחייב גדול שעודד אותי קדימה, שכן רציתי כל העת להעשיר את עצמי בידיעות נפלאות בתורה, לדעת את המעשה אשר יעשון ואת הדרך ילכו בה.

## **חלמת שתגיע לרגע הזה של סיום ש"ס?**

כאמור, זה היה חלומי הכמוס עוד משנים עברו לסיים את הש"ס, ודווקא הרעיון הייחודי של תהליך מקוצר של שלוש שנים וחצי, במקום למעלה משבע שנים, הביא אותי למימוש החלום הזה בס"ד.

## **מה עם מסכתות קשות כמו עירובין, יבמות, חולין; וכן בזמנים קשים, חגים, שישי, שבת ובין הזמנים, איך אפשר להחזיק?**

אין ספק כי הלימוד בסוגיות קשות הוא עמל מפרך, ולעתים גם מייאש ומתסכל. אבל אני שיננתי לעצמי כל העת את מאמר חז"ל במסכת אבות "לא עליך המלאכה לגמור, ואין אתה בן חורין ליבטל ממנה". כלומר, גם אם לעתים הסוגיא לא היתה ברורה לחלוטין, והיצר הרע היה מגניב בלב מחשבות מורך של "אתה סתם מרמה את עצמך", "אתה לא באמת הבנת את הסוגיא לעומק" וכדומה, ידעתי שאסור לי להישבר, כי זה בדיוק מה שהיצה"ר רוצה ומשתוקק.

ייתכן שבאמת לא הבנתי תמיד הכל, ולפעמים רימיתי את עצמי שהבנתי, אבל אם לא הייתי עושה זאת,

לא הייתי מתקדם ולמעשה הייתי נשבר חלילה ומפסיק הכל. לא היתה לי ברירה אלא לנהוג מעשה היבעל דברי עצמו, מה הוא רמאי אף אני רמאי, ולעתים עדיף שתרמה את עצמך ותמשיך ללמוד, מאשר להיות אדם אמיתי לכאורה, אבל להישאר עם הארץ מוחלט...

## **איזה טיפים אתה יכול לתת למי שרוצה להתחיל ואומר לעצמו 'שני דפים זה הרבה מאד בקושי דף אחד אני יכול בטוח שאני מתיימש באמצע'?**

זכינו לדור נפלא ומבורך, שלא היה כמותו מימי דור המדבר. התורה הקדושה נגישה היום בצורה הטובה ביותר שהיתה מאז מתן תורה, הכל מסודר וערוך, קל להשגה ונגיש לכל אחד. יש היום מהדורות שונות של הש"ס, פירושים נפלאים, ספרי עזר למכביר, שיעורים מסודרים וערוכים להפליא שניתנים להשגה בקלות חנים אין כסף, בקיצור - רק תרצה ללמוד והכל מוכן לך.

הרבה אנשים מתקשים להחזיק מעמד בקביעות של למעלה משבע שנים. בשבילים נוסד המיזם הנפלא "תרי דף", ולטובת יוזמיו נזקפות זכויות רבות של לימוד יומיומי של שני דפים בידי רבים וטובים, ובהם אני הקטן, שלולא הם ורעיונם הנפלא - לא היו זוכים לסיים את הש"ס.

שני דפים זה אכן די הרבה, אבל עם רצון טוב ועקביות, תזכו גם אתם בס"ד לעמוד במשימה הגדולה, ולזכות לסיים את הש"ס כולו. ומעבר ללימוד הש"ס, זה 'מחייב' גדול של לימוד קבוע מדי יום, במשך שעה ושעתיים ולפעמים יותר, ולענ"ד עדיף לעשות זאת דווקא בבית, כדי להשרות כאמור בבית אווירה של לימוד התורה, וזה משפיע לטובה על כל הבית, ללא ספק.

## **איך ההרגשה שאתה הולך להגיד את המילים הכי מתוקות בעולם 'הדרן עלך כל הש"ס'?**

קשה לתאר את ההרגשה! זו באמת חוויה מיוחדת במינה, ובייחוד כאשר זה אומר שלא רק סיימו את כל הש"ס, אלא זה אומר שבמשך שלוש שנים וחצי, הוקדש זמן ניכר מדי יום ביומו ומדי שבת בשבתו, ללימוד הגמרא הקדושה, חוק ולא יעבור.

הרגשת הסיפוק היא נפלאה, אבל יחד עם זאת אסור להסתפק עם העבר, אלא לשאוף קדימה, להמשיך בע"ה גם למחזור הבא של 'תרי דף', ללמוד בצורה מעמיקה יותר, ולהוסיף גם לימודים נוספים, ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי התורה הזאת.

ולכם, יוזמי הרעיון הנפלא "תרי דף", אודה מקרב לב, על הזכות הגדולה שנפלה בחלקכם, ושכרכם גדול מן השמים!

**המשגיח רבי שלמה וולבה זצ"ל כתב בספרו 'עלי שור' (ח"א עמוד עג), מה  
נפלא לשמוע לעצת גדולי הדור ללמוד שני דפי גמרא בכל יום. בשיטה זו  
יכולים לקבל ידיעה הגונה בש"ס במשך שלוש שנים בלבד. ומי זה שלא ירצה  
לדעת ש"ס?**

רבי שלמה וולבה

# ראיון

הרב אליעזר ג. שליט"א

אברך בתכנית 'תרי דף'

## למה התחלת ללמוד תרי דף?

כבר תקופה שהרגשתי שאני מעוניין לכבוש ולדעת את בש"ס, וכדי לדעת צריך ללמוד, וכפי שאני מכיר את עצמי אני מתקדם יותר כשאני עשיתי לעצמי מסגרות (ושננתם, מפעל הש"ס), ולכן מסגרת זו מצאה חן בעיני, כי כבר קודם לכן חשבתי על הרעיון הזה, אלא שרציתי חיבור למסגרת רחבה יותר, וכשראיתי על קיום השיעור בשכונה ישר הלכתי על זה.

## איך לא התיאשת באמצע?

בהתחלה יש הרבה חשק ומוטיבציה, ובהמשך הרבה סיפוק, והפכתי את זה לחלק מהסדר יום, זה לא היה עוד מטלה מן הצד שצריך לעמוד בו, אלא חלק בלתי נפרד מסדר היום, וכשיש שיעור בפועל זה נעשה קל יותר, ואח"כ אפשר לחזור על השיעור, ואח"כ נשים נזיקין כבר יותר הכרתי, כך שהגם שכבר עברתי דירה ולא הייתי בשיעור, אך היה לי זמן קבוע לחזרה, ואח"כ בקדשים לא שייך להתיימש, מאחר שהגענו עד כאן, זה עצמו נותן חשק.

## איזה מחייב היה לך?

בתחילה היה זה השיעור שבו הייתי משתתף בבוקר, ובהמשך עצם הרצון ללמוד ולדעת ולהספיק, ולהתקדם, זה עצמו מחייב.

וגם, היה זה מחייב יומי, לא מחייב חודשי, כלומר גם אם מרגיש שללמוד שישים דף בחודש זה הרבה, מ"מ שתי דף ביום זה ישים ואפשרי עם קצת רצון ודחף, [ואם היו חריגות ניתן להשלים].

## חלמת שתגיע לרגע הזה של סיום ש"ס?

זה רגע מאד מרגש, וכן, חלמתי עליו, והלואי ואזכה עוד הרבה.

## מה עם חגים שישי שבת ובין הזמנים איך אפשר להחזיק?

אדרבה, כאן נמצא נקודת הצורך במסגרת מעין זו, כי הרי כמו שכתבתי ביום רגיל ניתן לסדר את היום ולהכניס בו זמן [ואפילו חברותא או שיעור] למה שרוצים ללמוד, אבל בזמנים אלו שאין בהם מסגרת מסודרת, דוקא כאן יש צורך במסגרת עצמאית אישית, אין ספק שזה אתגר גדול, אבל רק ע"י עמידה באתגרים ניתן להתקדם כראוי.

וביותר, אצלי ה'מחייב' של התרי דף לא היה רק שלי אישית, אלא מחוייבות של כל הבית, ולכן בזמנים אלו תמיד בבית לוקחים בחשבון את הצורך בהקדשת זמן ללימוד תרי דף [וכמובן, הזמן תלוי בקושי המסכת, בידיעתו המוקדמת וכו'], והכלל הוא שיש זמן למה שבאמת צריך, כגון ההכנות לשבת תמיד מסתיימות לפני שבת, בין בחורף ובין בקיץ, וא"כ כשזה נעשה צורך 'ראשון במעלה', יש לזה זמן...

ועוד, יש לדעת שההבדל בין הספק של חמשה ימים בשבוע, לבין שבעה ימים, הוא לא רק בכמות אלא גם במהות, כי חמשה ימים בשבוע פירושו 'כשמסדר', ושבעה ימים בשבוע פירושו 'כל יום', ויש בזה הרבה נפק'מ בגישה ובבפועל, ולא רק לענין בין הזמנים, ולכן אם יש נפילה בזמנים אלו זה לא הולך, ולכן דוקא

העמידה בזמנים הקשים בזה תלוי כל ההצלחה.

## **איזה טיפים אתה יכול לתת למי שרוצה להתחיל ואומר לעצמו 'שני דפים זה הרבה מאד בקושי דף אחד אני יכול בטוח שאני מתייאש באמצע'?**

קודם כל מומלץ מאוד לנסות, כי הרי כידוע התורה 'ארוכה מארץ מדה ורחבה מיני ים' כך שאין איך להשיג הכל, אך כידוע תלמוד בבלי בלול מהכל, ולכן אחיזה בכל הש"ס יש לה משקל אחר בחיבור לתורה, וזה עצמו נותן כח להמשיך,

ועוד טיפ, אם היתה תקופה קשה שבו לא עמדת למשך כמה ימים, לא לעבוד במרדף כדי להשלים, [כי אז הלימוד נעשה פחות איכותי, ומייאש, ועם חוסר סיפוק], אלא להמשיך [בתחילת פרק או מסכת] עם כולם, ולרשום את הדפים או הפרקים החסרים, ולהשלים בזמנים הפנויים.

## **איך ההרגשה שאתה הולך להגיד את המילים הכי מתוקות בעולם 'הדרן עלך כל הש"ס'?**

ההרגשה היא שאני רוצה לא רק לומר מילים אלו, אלא באמת לחזור שוב בפועל על כל הש"ס.



# ראיון

הרב אריה לייב הי"ו  
לומד בתכנית 'תרי דף'

## למה התחלת ללמוד תרי דף?

התחלתי ללמוד תרי דף לאחר שלמדתי דף היומי ולא סיפק אותי הקצב האיטי, וראיתי את הפרסום של הארגון החשוב ואת הלוח, קניתי את הלוח ומצא חן בעיני.

## איך לא התיאשת באמצע?

לא התיאשתי באמצע משום שהזמן יותר קצר מדף היומי הסוף כבר נראה באופק כל הזמן מה שמחזק שחבל לפרוש עכשיו שהרי ממש כבר זוכים לסיים.

## איזה מחייב היה לך?

לא היה לי מחייב מלבד מחויבות עצמית ואם אין אני לי מי לי ואם לא עכשיו אימתי אכן חלמתי שאגיע לרגע הזה וזה בהחלט מה שהחזיק אותי גם ברגעים קשים.

## מה עם חגים שישי שבת ובין הזמנים איך אפשר להחזיק?

התשובה אחת 'קביעות בלא ויתור כלל בשום צורה ואופן'. ויתור יום אחד יכול להביא במסלול מהיר להפסקה של הלימוד ומעידני על עצמי שבמהלך כל השנים לא הפסדתי אלא יום אחד שהייתי חולה מאד ולא יכולתי אפילו לקרוא את הגמרא והשלמתי למחרת.

וסיפר זקני מרן הגר"ק זצוק"ל על חברו לחדר בישיבת לומז'א הגאון הגדול הגר"מ סולוביצ'יק זצוק"ל שהיה לו איזה שהוא קביעות לימוד כל יום ויום אחד היה טרוד כל היום בקירוב רחוקים וחזר לחדר מאוחר בלילה והחל ללמוד את קביעותו ומרוב עיפות למד שורה ונרדם למד שורה ונרדם. ושאלו זקני למה לא תלך לישון ותלמד מחר הרי בין כך אין אתה מבין כעת כלום. וענה לו נכון כעת איני מבין אבל בזכות השמירה על הקביעות אלמד גם מחר ואבין אבל אם אבטל כעת מהר מאד יהיו עוד ביטולים ותתבטל הקביעות. וסבא זצוק"ל לקח מזה יסוד גדול לשמור על הקביעות. וכידוע מי כמוהו שמר על חובתיו בקפדנות ללא ויתור לעצמו כלל. ויש להאריך בזה ואין זמני בידי כעת אולי בהמשך.

## **איך ההרגשה שאתה הולך להגיד את המילים הכי מתוקות בעולם 'הדרן עלך כל הש"ס'?**

אצלנו גדלנו שאין זה מותרות אלא הבסיס ממש ללמוד ולדעת ש"ס וכמאמר הכתוב "תורת ד' תמימה משיבת נפש" אימתי היא משיבת נפש כשהיא שלימה.

יה"ר שנזכה ללמוד ולהבין ולדעת את כל התורה כולה אכי"ר. וברכה לכל העוזרים והמעשים למען לימוד התורה תחזקנה ידיכם. וברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

# ראיון

הרב יהודה רפאלי הי"ו  
לומד בתכנית 'תרי דף'

## למה התחלת ללמוד תרי דף?

התחלתי משום שרציתי לשאוף לסיים את הש"ס עד החתונה.

## איך לא התיאשת באמצע?

כי ראית את המטרה מול העיניים. אבל חשוב לצין שלמדתי רק חצי ש"ס מה שרציתי.

## איזה מחייב היה לך?

המחייב שהיה לי בהתחלה דרך הטלפון אח"כ כל יום בלי להתיאש.

## מה עם חגים שישי שבת ובין הזמנים איך אפשר להחזיק?

למדתי וברוך ה' עמדתי, ולא משנה מתי, ברגע שאתה שם מול העיניים שלך את המטרה, אין הבדל בין יום רגיל לבין הזמנים ליום שישי לחופשות, תמיד יש את המטרה מול העיניים. דבר ראשון לחשוב לעצמך שבוע 3 וחצי שנים אתה מסיים את הש"ס. דבר שני להתחיל עם השיעורים או בחברותא או בטלפון ולהיות

עכבי. את האמת אני יכול לומר רק על חצי ש"ס, אבל גם זה המון. ותאמינו לי א"א לספר את זה, מי שלא חוה את זה, זה כזה מתוק ונפלא, ובלעדכם לא הייתי מגיע לכל זה.

**ישנה עדות נאמנה על מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל, שסיים את הש"ס בנפרד עם כל אחד מבניו. עם בנו הראשון עד גיל 16, עם השני עד גיל 15, ועם השלישי עד הבר מצווה. ועשה את זה באופן שלמדו שני דפים ליום.**

רבי חיים קניבסקי

# ראיון

הרב יחזקאל שניידר הי"ו  
לומד בתכנית 'תרי דף'

## למה התחלת ללמוד תרי דף?

קודם אענה בשאלה - האם כ"ת חלם כשהוא פתח את הרעיון שיהיה כ"כ הרבה שילמדו תרי דף???  
לאחר סיום הש"ס פעמיים במסגרת הדף היומי פעם בלי תוס' ופעם ב' עם תוס', מצאתי כמה ימים לפני הסיום הש"ס הקודם את הקונטרס ובה מחולק הני תרי דפי... ואמרתי לעצמי אולי אדרבה לאחר לימוד כמה פעמים ש"ס בס"ד אולי ננסה ללמוד הנ"ל בחזרה צפופה יותר במקום ב7 וחצי שנים אולי בכמעט ארבע שנים, ואכן טעמו וראו כי טוב ד'. [בל נשכח יש לי חבר מהישיבה ר' אלחנן שלו שליט"א גר בנתיבות שמוסר שיעור על תרי דף, וגם הוא לא האמין שיגיע ליום הנפלא הזה].

## איך לא התיאשת באמצע?

למה להתייאש באמצע אם יש לך יעד וסיפוק עצום מהלימוד מה מקום ליאוש, והלא זה כוונת המחקק "יאוש שלא מדעת".

## חלמת שתגיע לרגע הזה של סיום ש"ס?

אכן חלמתי והחלום ב"ה התממש!!! כן יתן ד' וכה יוסיף שאזכה לסיים עוד עשרות פעמים ולדעת את כל התורה כולה.

## איזה מחייב היה לך?

כן"ל, כשיש יעד והנך עקבי, לא משנה אם יש ב"ה לידות באמצע בשעה טובה ומוצלחת או חגים וזמנים לששון או מסכתות קשות, תצליח לשרוד כל המצבים עם סייעתא דשמיא שאפי' לא חלמת עליה.

## מה עם חגים שישי שבת ובין הזמנים איך אפשר להחזיק? חלמת שתגיע לרגע הזה של סיום ש"ס?

על שאלות אלו, אשיב במה שדרשתי בהרבה סיומי הש"ס ובסיומי מסכתות למיניהם, וזה מה שמחזק אותי וגם אמור לחזק כל בר דעת בלימוד כל הש"ס וכד'.

גם אם לא הבנת בפעם הראשונה הכל עד הסוף, וגם אם הנך בטוח בעצמך כשתגיע לסיום הש"ס תשכח חצי ראשון של הש"ס, אל תהסס ולו לרגע להתקדם בלימוד הש"ס וקיים דברי הגמ' (ברכות סג, וע"ז יט.) "אמר רבא לעולם ליגרוס אדם ואפי' דלא ידע מה קאמר ומה קא גריס". וזאת משום תרתי: א. ידועים דברי הגר"א בתחילת משנות אליהו על מסכת פאה שעל כל תיבה בתורה מקיימים תרי"ג מצוות כי היא שקולה כנגד כולם וכן השכר מקבלים כנגד כולם, הגע עצמך ולו כל מצוה דאורייתא היא אינה נצל אלא דולר, הרי מי שמסיים את הש"ס שזה מליוני תיבות אף ללא תוס' תכפיל כפול תרי"ג כפול יפה אחד בצער ממאה וכו', הרי שהוא יותר עשיר מביל גיסט על אחת כמה וכמה מוכפלת הדברים שכל רגע של שכר הוא נצח נצחים בלי גבול ושיעור, מי ידמה לו ומי ישווה לו. ועוד שמעתי מהגאון ר' אריה שכתר זיע"א ששמע אישית ממרן שר התורה הגר"ח זיע"א כל מה שהאדם לומד כאן בזה העולם אף אם הוא שכח לפני שנפטר ואף אם לא הבין

לאשורו, בבית דין של מעלה יזכור את הכל וילמדו עמו שוב ביתר שאת.... וא"כ כל מילה נוספת מיותרת.  
כמובן גדול המעשה יותר מן העושה, ואם כ"ת נמי לומד ומלמד על אחת כמה וכמה, מחלקך יהא חלקי  
ומגורלך יהיה גורלי.

שנזכה בקרוב ממש לרוץ יחד לבית הבחירה בב"א.

# ראיון

הרב מוטי ברזילי הי"ו  
לומד בתכנית 'תרי דף'

## למה התחלת ללמוד תרי דף?

כי רציתי מאוד לסיים את הש"ס ו-7 שנים זה רחוק והרבה מידי לכן דיבר אליי המסלול הקצר.

## איך לא התיאשת באמצע?

החלטתי שלא משנה מה לא מוותרים על אף יום מכל סיבה שהיא ואם קרה משום אונס גדול השתדלתי להשלים ביום הבא כי אם נצברים חובות מאבדים חשבון וזה עלול לייאש מאוד. אפשר לומר שהתייחסתי לזה כמו תפילת מעריב שגם אם עייפים וקשה זה לא אופצייה לפספס.

## איזה מחייב היה לך?

המחייב היה הרצון להגיע לסוף...

## חלמת שתגיע לרגע הזה של סיום ש"ס?

מאמצע המסלול - אולי קצת קודם הבנתי שאם השקעתי עד כאן בע"ה אעשה הכל כדי לסיים.



**מה עם מסכתות קשות כמו עירובין, יבמות, חולין. וכן בזמנים קשים, חגים, שישי, שבת ובין הזמנים, איך אפשר להחזיק?**

בהחלט היה קשה בעיקר בקדשים שבהם השתמשתי לעיתים בגמרות עם פירוש כדי שאוכל לעמוד בקצב...

**איזה טיפים אתה יכול לתת למי שרוצה להתחיל ואומר לעצמו 'שני דפים זה הרבה מאד בקושי דף אחד אני יכול בטוח שאני מתיימש באמצע'?**

א. להתייחס לזה כמעט כאל חובה. ב. לייחד לזה זמן כמו כולל ערב או סדר ב'. ג. להבין שזה אפשרי כשלומדים יותר בבקיאות והיקף ופחות בעיון אלא אם כן זה 3 סדרים ביום.

**איך ההרגשה שאתה הולך להגיד את המילים הכי מתוקות בעולם 'הדרן עלך כל הש"ס'?**

הרגשה שאשמח להרגיש שוב ושוב בע"ה ית', הרגשה שאין כמותה אין מילים לתאר!!!

## ראיון

הרב בנימין הלפרין הי"ו  
לומד בתכנית 'תרי דף'



### למה התחלת ללמוד תרי דף?

לאחר סיום 3 מחזורים של לימוד הדף היומי הרגיל, ראיתי פרסום של ארגון 'תרי דף' בעיתון יתד נאמן בחורף תש"פ. חיפשתי אתגר רוחני נוסף והחלטתי להצטרף.

### איך לא התיאשתי באמצע?

צריך להסתכל קדימה ולא אחורה, כל יום רק 2 דפים.

### איזה מחייב היה לך?

אני עושה כל יום מבחנים במסגרת "ישיבה על קברו", זה עוזר מאוד לשמור על הרצף.

### חלמת שתגיע לרגע הזה של סיום ש"ס?

תמיד קיוויתי שאזכה לרגע הזה.

**מה עם מסכתות קשות כמו עירובין, יבמות, חולין. וכן בזמנים קשים, חגים, שישי, שבת ובין הזמנים, איך אפשר להחזיק?**

צריך לתכנן מראש למצוא זמנים בין לבין, לפני התפילה בבוקר, בין התפילות וכד'.

**איזה טיפים אתה יכול לתת למי שרוצה להתחיל ואומר לעצמו 'שני דפים זה הרבה מאד בקושי דף אחד אני יכול בטוח שאני מתייאש באמצע'?**

יש עצה מאוד טובה, ללמוד כל יום את הדפים של מחר, כך אתה מוכן קדימה כל יום.

**איך ההרגשה שאתה הולך להגיד את המילים הכי מתוקות בעולם 'הדרן עלך כל הש"ס'?**

אין יותר מתוק מדף גמרא..

# ראיון

הרב נריה א. הי"ו  
לומד בתכנית 'תרי דף'

## למה התחלת ללמוד תרי דף?

סיימתי את הדף היומי במחזור הקודם, והחלטתי שבנוסף להמשך הדף היומי במחזור החדש, יש צורך גדול בחזרה מהירה יותר, שלא יעברו שבע שנים מאז שלמדתי את הדף בפעם הקודמת.

## איך לא התיאשת באמצע?

הרבה סייעתא דשמיא כמובן, וגם תחושת הסיפוק לא מאפשרת להתייאש.

## איזה מחייב היה לך?

רצון חזק והתמדה.

**מה עם מסכתות קשות כמו עירובין, יבמות, חולין. וכן בזמנים קשים, חגים, שישי, שבת ובין הזמנים, איך אפשר להחזיק?**

החלטה חזקה שזהו חלק בלתי נפרד מהיום. כמו שמצליחים גם בזמנים הקשים להקפיד על תפילה במנין

וכו', כל אחד ומה שחשוב לו. אין דבר העומד בפני הרצון.

## **איזה טיפים אתה יכול לתת למי שרוצה להתחיל ואומר לעצמו 'שני דפים זה הרבה מאד בקושי דף אחד אני יכול בטוח שאני מתייאש באמצע'?**

א. חברותא. ב. לא לדחות, מיד בבוקר לאחר התפילה (או אפילו לפניה) להתחיל בלימוד, ולנסות להספיק כמה שיותר. ג. להסתובב עם גמרא קטנה בתיק בכל מקום.

## **איך ההרגשה שאתה הולך להגיד את המילים הכי מתוקות בעולם 'הדרן עלך כל הש"ס'?**

שמחה גדולה ב"ה, וחשק להמשיך עוד ועוד, להתחיל מסכתות ולסיימן, ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך - באהבה.

# ראיון

הרב ישראל לונטל הי"ו  
לומד בתכנית 'תרי דף'

## למה התחלת ללמוד תרי דף?

מסכת ברכות אני יודע טוב וגם חלק מסדר מועד וכשראיתי את החוברת שחילקו על התוכנית התלהבתי.

## איך לא התיאשת באמצע?

רציתי לגמור את הש"ס וגם המבחנים של 'שיבה על קברו' עזרו לזה.

## איזה מחייב היה לך?

המבחנים של 'שיבה על קברו'.

## חלמת שתגיע לרגע הזה של סיום ש"ס?

כן.

מה עם מסכתות קשות כמו עירובין, יבמות, חולין. וכן בזמנים קשים, חגים, שישי, שבת ובין הזמנים, איך אפשר להחזיק?

אחרי שמחות גם בשעות הקטנות של הלילה.

**איזה טיפים אתה יכול לתת למי שרוצה להתחיל ואומר לעצמו 'שני דפים זה הרבה מאד בקושי דף אחד אני יכול בטוח שאני מתייash באמצע'?**

שלא יחשוב על האמצע, שיתחיל במסכת שהוא יודע טוב ואחר כך זה יותר קל.

**איך ההרגשה שאתה הולך להגיד את המילים הכי מתוקות בעולם 'הדרן עלך כל הש"ס'?**

מעין עולם הבא.

# דאז

הרב חיים אריה מישקובסקי שליט"א  
נשיא ומנהל ישיבת 'כנסת חזקיהו' כפר חסידים ולומד בתכנית 'תרי דף'

## למה התחלת ללמוד תרי דף?

כי הבן שלי היה מאיר שפירא מלובלין לתרי דף מהוגי הרעיון אז לכבודו ולזכותו.

## איך לא התיאשת באמצע?

כי ההתחלה הייתה בקורונה תקופה ארוכה שהיינו סגורים בבית ואחרי כמה מסכתות כבר יש חשק להמשיך.

## איזה מחייב היה לך?

הסיומים לילדים....

## חלמת שתגיע לרגע הזה של סיום ש"ס?

ממש לא...

## מה עם חגים שישי שבת ובין הזמנים איך אפשר להחזיק?



היו הרבה פיגורים אבל בזמנים שהיה פנאי תמיד למדתי במקום 2 או 3 או 4 להשלים.....

מי שנמצא במסגרת שלומד משהו אחר באמת קשה תרי דף אבל מי שלומד רק זה אפשרי.....

## **איך ההרגשה שאתה הולך להגיד את המילים הכי מתוקות בעולם 'הדרן עלך כל הש"ס'?**

בדיוק אותה ההרגשה שאתה הולך לסגור ווארט מחפש מחפש מתלבט ושזה מגיע אין מאושר ממך בעולם....

# ראיון

הרב החפץ בעילום שמו

לומד בתכנית 'תרי דף'

## למה התחלת ללמוד תרי דף?

התחלתי כי כבר סיימתי פעם אחת את הש"ס והיו מסכתות שלמדתי כבר כמה פעמים והרגשתי שדף ביום זה קצת מאד כי ההישג הגדול יהיה עוד 7.5 שנים וזה המון המון זמן בפרט שבעוונותי בזבזתי המון זמן ב'עיון הישיבתי' שמקשקשים בזנבם ובלשונם ומכלים את כל זמנם בהבל וריק, ואפילו לא בשה"י פה"י. השם הטוב יכפר בעדם.

## איך לא התיאשת באמצע?

ידעתי שבלי זה אין לי בנזין כל היום ובלי דלק ובנזין אי אפשר להמשיך לנסוע.

## איזה מחייב היה לך?

המחייב הגדול ביותר שהיה לי, זה הדמות של מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל שהיה לי ונמצא לי תמיד מול עיני, שכידוע היה לו את לימוד החובות וההספקים הכבירים והגדולים, ולכן תרי דף זה דבר שכל בר דעת ובפרט בני תורה יכולים לעמוד בזה. והמחייב העיקרי שעמד מול עיני יום יום זה שלא כדאי להיכנס לחובות כי כל יום מכפיל את עצמו ומשלשו.

## חלמת שתגיע לרגע הזה של סיום ש"ס?

תמיד חלמתי ושאפתי וכאמור עשיתי וכמובן לא דומה מאה למאה ואחד...

## מה עם מסכתות קשות כמו עירובין, יבמות, חולין. וכן זמנים קשים, חגים, שישי, שבת ובין הזמנים, איך אפשר להחזיק?

המסכתות הקשות הם הם המאתגרות ואין אפס שצריך להשקיע על זה פי כמה שיותר זמן, אבל התוצאה והסיפוק הם לאין ערוך. ולגבי "יומי דפגרא" לענ"ד זה הזמנים הכי הכי מתאימים לזה כי בלי זה אין שום מחייב כלל וכלל.

## איזה טיפים אתה יכול לתת למי שרוצה להתחיל ואומר לעצמו 'שני דפים זה הרבה מאד בקושי דף אחד אני יכול בטוח שאני מתיימש באמצע'?

אני חושב שכל מי שיצא לו לעבור וללמוד את רוב הש"ס [אפילו רק פעם אחת] צריך פשוט לקפוץ למים ועם האוכל יבוא הסיפוק והתאבון הגדול ואדרבא דף ליום יש יותר סיבה להתימש כי התוצאה מאד מאד רחוקה כאמור.

## איך ההרגשה שאתה הולך להגיד את המילים הכי מתוקות בעולם 'הדרן עלך כל הש"ס'?

הרגשה עילאית. יהי רצון שנזכה לעשות רצון ה' יתברך, ונתבשר בקרוב בגאולה השלימה ונתחיל את ה'תרי דף' עם שיעורו של מלך המשיח. אכ"ר!

# ראיון

הבה"ח יהודה שפיר הי"ו  
לומד בתכנית 'תרי דף'

## למה התחלת ללמוד תרי דף?

רציתי משהו מחייב וקבוע עם סיפוק מהיר שיתן דחיפה.

## איך לא התיאשת באמצע?

לא הסתכלתי אחורה ולא קדימה אלה כל יום רק ביום שלו תרי דף.

## איזה מחייב היה לך?

תמיד רציתי לסיים ש"ס.

## חלמת שתגיע לרגע הזה של סיום ש"ס?

לא, חשבתי שאני ינוח 'בשבת' מקסימום ישן 'בסוכה'.

מה עם מסכתות קשות כמו עירובין, יבמות, חולין. וכן בזמנים קשים, חגים, שישי, שבת ובין הזמנים, איך אפשר להחזיק?

**איזה טיפים אתה יכול לתת למי שרוצה להתחיל ואומר לעצמו 'שני דפים זה הרבה מאד בקושי דף אחד אני יכול בטוח שאני מתייash באמצע'?**

להתחיל, וההרגל נעשה קבע.

**איך ההרגשה שאתה הולך להגיד את המילים הכי מתוקות בעולם 'הדרן עלך כל הש"ס'?**

מודה לה' על ההחלטה הקטנה להתחיל ועל כך שלא נשברתי בדרך.

# מכתבים למערכת

## המקבל על עצמו עול תורה



לכבוד הרב עמרם יואל סואטס שליט"א מייסד תכנית הלימוד המיוחדת 'תרי דף'. מחובת הכרת הטוב על כך שזכיתי בזכותך להתחיל ולסיים רוב מסכתות הש"ס, בתקווה כי בעזתי בקרוב ממש אזכה לברך על המוגמר, בלימוד כל הש"ס כולו בס"ד, לפני כשלוש וחצי שנים לקראת סיום מחזור הדף היומי שמתי ונתון אל ליבי כי ב"ה אני לא נעשה צעיר מיום ליום, וככל שאני מתבגר [סה"כ בן 32 כיום] אני זוכר פחות טוב, ואילו דברים שלמדתי בישיבה קטנה ובישיבה גדולה אני זוכר יותר חד וברור מדברים שלמדתי בשנים יותר מאוחרות, על כן אמרתי לעצמי מתי אעשה גם אנכי לביתי ללימוד את הש"ס כולו מכריכה לכריכה, כדי שלכל הפחות יהיה הלימוד הזה בשנים הללו, ולא בשנים מאוחרות יותר, על כן כאשר נתוודעתי לסדר הלימוד של תרי דף מצא הדבר חן בעיני מאוד, כי אמרתי כך אספיק בייתר שאת ללימוד בשנותיי הצעירות יחסית את כל הש"ס בס"ד.

הסיפור שלי הוא אמנם לא כל כך מיוחד, אך יש בו בכדי להבליט את הסייעתא דשמיא לה זוכה האדם המקבל על עצמו עול תורה, כי אדם שבכל יום צריך לגמור את חוק לימודיו, ואינו עולה על יצועו עד שאינו מסיים זאת, הוא בבחינה מסויימת מקבל על עצמו עול תורה, והוא ראוי לסייעתא מן שמיא.

בט' טבת תש"פ התחילו כלל ישראל את לימוד הדף.. ואני יחד עם עוד רבים העדפנו - כל אחד מסיבותיו הוא - ללימוד תרי דף... וכמובן שנעמדו לשטן לי כמה ממכרי שניסו לשכנע

אותי כי עוד מעט ערב פסח.. ותלמדו עירובין אין לך סיכוי... לכולם השבתי כי אילו יקרא לי מקרה מצער כל שהוא שמחמתו אני יפסיק עם לימוד זה תמיד אני יוכל לחזור ללימוד הדף היומי... אבל ברוך ה' שלא היה בכך צורך.. בסגר הראשון.. [כשהיה מותר לצרף רק משפחה אחת קרובה למשפחה 'גרעינית' (זוכרים?) הילדים היו אצל חמותי, ואני עסקתי בלימוד התורה]. וכך כל הסוגיות בעירובין למדתי בייתר קלות.

בראשית חודש סיון בשנה הנד' הוצרכתי ללוות את אחד מבני משפחתי לניתוח בבית חולים... ומן הידוע כי אין המקום ואין הלב והמח בכושר ללימוד מעמיק, וכולי האי ואולי, להבין הפשט הפשוט בדברי הגמ'... ואז עוד היינו עסוקין ומוקפין ראשנו ורובנו תוך מחיצות עירובין ולא ידעתי לשית עצות בנפשי, היאך יזכני הבורא להשלים חוק לימודי בתרי דף, והנה בתחילה בית החולים קבע תאריך לניתוח ליום א' בשבוע.. ולאחר מכן התקשרו לשנות את התאריך ליום המחרת.

והנה באותו יום שני בשבת, היה סדר הלימוד בתרי דף במילי דאגדתא, וכך היה לי אור בסדרי לימודי, ולא הוזקקתי לבטלו אף לא יום אחד...

בברכת תודה מיוחדת לעמוד בראש המפעל הקדוש הזה.

**מרדכי משה אפללו**

## התחלתי בגיל 13



לכבוד מערכת 'תרי דף', תודה רבה!

אני לא רוצה שיפרסמו שם אלא בעילום שם, אני בחור בן 16, התחלתי בגיל 13 ואני לא יכול לבטא בפניכם את הסיפוק שהיה לי מזה. תודה רבה. רציתי ללמוד את הש"ס, וכמו שהיה חוזר על זה בכל עת מרן רה"י הגרי"ג זלל"ה, וב"ה זכיתי.

## אשריכם



לכבוד הנהלת 'תרי דף' הי"ו

אשריכם שזכות אלפי דפים גפ"ת נלמדים בזכותכם בכל העולם. ובעז"ה הנני זוכה בשמח"ת הבעל"ט לסיים את הש"ס.

דוד אזולאי



# קו 'תרי דף'

077-9709702 או \*4579

שיעורים נפלאים ממגידי שיעור מובחרים במגוון תכניות:

**תרי דף - שני דפי גמרא ביום - סיום הש"ס בשלוש וחצי שנים**

**פרק נ"ך יומי - סיום הנ"ך בשנתיים**

**חומש רש"י ורמב"ן יומי - סיום הפרשה בשבוע**

**12 משניות ביום - סיום ש"ס משניות בשנה**

**6 משניות ביום - סיום ש"ס משניות בשנתיים**

**דף משנ"ב יומי - סיום ו חלקים משנ"ב בשנתיים**

**5 דקות מסילת ישרים יומי -**

**הלכה יומית -**

**שאלות של מאזינים עם הגאון הרב אליהו אליעזר סואטס שליט"א**

**'שמעו ותחי נפשכם'...**



ברכת הדרך  
מגדולי הדור



מעמד ההכרזה  
בבניי האומה  
עם מרן הגר"ח קניבסקי זצוק"ל



תמונות מעולם ה'תרי דף'